

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Analýza produktů leasingové společnosti

Bakalářská práce

2022

Renata Hailichová

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Renata Hailichová**
Osobní číslo: **E19539**
Studijní program: **B0413A050008 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management podniku**
Téma práce: **Analýza produktů leasingové společnosti**
Zadávající katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je analýza nákladových a daňových aspektů jednotlivých druhů leasingu z pohledu poskytovatele financování. Bakalářská práce se bude zabývat finančním a operativním leasingem a hodnotit, jak se v závislosti na poskytnutém druhu financování mění odpisy, daňové povinnosti s tím spojené a servisní náklady u leasingové společnosti.

Osnova:

- Náklady a daně v podnikání.
- Operativní a finanční leasing.
- Profil společnosti.
- Produkty společnosti a analýza jejich dopadů.
- Zhodnocení zjištěných výsledků.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

HNÁTEK, Miloslav. Daňové a nedaňové náklady. 4. rozšířené vydání. Praha: Esap, 2021. ISBN 978-80-907398-4-0.
SKÁLOVÁ, Jana a Anna SUKOVÁ. Podvojně účetnictví 2021. Dvacáté sedmé vydání. Praha: Grada Publishing, 2021. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-3107-5.
VALOUCH, Petr. Leasing v praxi: praktický průvodce. 5. aktualizované vydání. Praha: Grada, 2012. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-4081-2.
VOCHOZKA, Marek a Petr MULAČ. Podniková ekonomika. Praha: Grada, 2012. Finanční řízení. ISBN 9788024743721.
VYCHOPEŇ, Jiří. Finanční leasing z účetního a daňového pohledu. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. Otázky a odpovědi z praxe (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-590-8.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Vít Jedlička, Ph.D.**
Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2021**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2022**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

Ing. Michaela Kotková Strítěská, Ph.D. v.r.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2021

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji:

Práci s názvem Analýza produktů leasingové společnosti jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 28. 4. 2022

Renata Hailichová v. r.

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Vítovi Jedličkovi Ph.D. za jeho trpělivost, odbornou pomoc, cenné rady a připomínky, které mi pomohly k sepsání bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala leasingové společnosti, která mi poskytla data pro zpracování praktické části bakalářské práce. V neposlední řadě děkuji také rodině a mému příteli za podporu při studiu.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá analýzou nákladů a daňových aspektů leasingové společnosti. Práce zkoumá jednotlivé druhy nákladů leasingové společnosti a jejich vazby na druh financování. V návaznosti na to se práce zaměřuje na účetní a daňové odpisy operativního a finančního leasingu, různé druhy nákladů a jejich vliv na základ daně z příjmu právnických osob během tří sledovaných období.

KLÍČOVÁ SLOVA

operativní leasing, finanční leasing, náklady, daň z příjmu právnických osob, daňové odpisy, účetní odpisy

TITLE

Analysis of Leasing Company's Products

ANNOTATION

Bachelor thesis deals with the analysis of costs and tax aspects of a leasing company. The thesis examines various types of leasing company costs and their links to the type of financing. As a follow-up to examining of the various types of costs the thesis focuses on the accounting and tax depreciation of operating and financial leasing, various types of costs and their impact on the corporate income tax during the three monitored periods.

KEYWORDS

operating lease, financial lease, costs, corporate income tax, tax depreciation, accounting depreciation

OBSAH

SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ	9
SEZNAM TABULEK	10
SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK	11
ÚVOD	12
1 NÁKLADY A DANĚ V PODNIKÁNÍ.....	13
1.1 Základní vymezení nákladů	13
1.2 Členění nákladů.....	13
1.2.1 Druhové členění nákladů	14
1.2.2 Účelové členění nákladů.....	14
1.2.3 Členění nákladů podle závislosti na změnách objemu výroby	16
1.2.4 Další členění a druhy nákladů.....	18
1.3 Odpisy dlouhodobého majetku	19
1.3.1 Dlouhodobý majetek.....	19
1.3.2 Účetní odpisy dlouhodobého hmotného majetku	20
1.3.3 Daňové odpisy dlouhodobého hmotného majetku.....	21
1.3.4 Účetní odpisy dlouhodobého nehmotného majetku.....	24
1.3.5 Daňové odpisy nehmotného majetku.....	24
1.3.6 Mimořádné odpisy hmotného majetku	25
1.4 Daně	25
1.4.1 Daň z příjmu právnických osob	26
2 OPERATIVNÍ A FINANČNÍ LEASING	29
2.1 Finanční leasing	29
2.2 Operativní leasing	30
2.3 Leasingová cena	31
2.4 Leasingová smlouva.....	31
3 PROFIL SPOLEČNOSTI	33

3.1	Poměrové ukazatele u společnosti Lease a. s.	33
3.1.1	Likvidita společnosti Lease a. s.	33
3.1.2	Rentabilita společnosti Lease a. s.	35
3.1.3	Ukazatele zadluženosti společnosti Lease a. s.	36
4	PRODUKTY SPOLEČNOSTI A ANALÝZA JEJICH DOPADŮ.....	38
4.1	Formy operativního a finančního leasingu a vliv na výnosy	38
4.2	Formy operativního a finančního leasingu a vliv na náklady	40
4.2.1	Opravné položky a rezervy na úvěrová rizika	42
4.2.2	Druhy nákladů a jejich vztah k formám financování.....	44
4.2.3	Účetní odpisy společnosti Lease a. s.	49
4.2.4	Daňové odpisy společnosti Lease a. s.	50
4.2.5	Vliv odpisů na základ daně	51
4.3	Formy operativního a finančního leasingu a vliv na zisk	52
5	ZHODNOCENÍ ZJIŠTĚNÝCH VÝSLEDKŮ.....	56
5.1	Doporučení.....	57
	ZÁVĚR.....	59
	PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY.....	61

SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ

Obrázek 1 – Vztah mezi druhovým, kalkulačním a střediskovým tříděním nákladů	16
Obrázek 2 – Průběh variabilních nákladů v závislosti na objemu produkce.....	17
Obrázek 3 – Vývoj fixních nákladů v závislosti na objemu produkce v dlouhém období	18
Graf 1 – Průměrné náklady na 1 LS.....	42
Graf 2 – Celkové opravné položky a rezervy na úvěrová rizika.....	43
Graf 3 – Osobní náklady dle způsobu financování v mil. Kč.....	45
Graf 4 – Průměrné rozdělení osobních nákladů dle druhů předmětů financování	46
Graf 5 – Ostatní všeobecné provozní náklady dle způsobu financování	46
Graf 6 – Průměrné rozdělení všeobecných provozních nákladů dle druhů předmětů financování	47
Graf 7 – Průměrné rozdělení nákladů spojených s budovami dle druhů předmětů financování	48
Graf 8 – Čistý zisk a ztráta společnosti Lease a. s.	54

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Odpisové skupiny	22
Tabulka 2 – Maximální odpisové sazby u rovnoměrných odpisů.....	23
Tabulka 3 – Koeficienty pro zrychlené odpisování.....	24
Tabulka 4 – Základ daně z příjmu právnických osob.....	26
Tabulka 5 – Úprava základu daně z příjmů právnických osob a výpočet daně	28
Tabulka 6 – Přehled ukazatelů likvidy společnosti Lease a. s.	34
Tabulka 7 – Přehled ukazatelů rentability nákladů a tržeb u společnosti Lease a. s.	36
Tabulka 8 – Přehled ukazatelů zadluženosti u společnosti Lease a. s.	37
Tabulka 9 – Podíl na provozních výnosech dle formy financování	39
Tabulka 10 – Podíl na provozních výnosech dle druhů předmětů financování	39
Tabulka 11 – Podíly smluv a pořizovacích cen předmětů financování za rok 2020.....	40
Tabulka 12 – Podíl na provozních nákladech dle formy financování.....	41
Tabulka 13 – Podíl na provozních nákladech dle druhů předmětů financování	41
Tabulka 14 – Podíl na opravných položkách a rezervách dle formy financování.....	43
Tabulka 15 – Podíl na opravných položkách a rezervách dle druhů předmětů financování...44	
Tabulka 16 – Podíly nákladů spojených s budovami dle způsobu financování.....	47
Tabulka 17 – Účetní odpisy dle druhů předmětů financování a způsobu financování za rok 2018	49
Tabulka 18 – Účetní odpisy dle druhů předmětů financování a způsobu financování za rok 2019	50
Tabulka 19 – Účetní odpisy dle druhů předmětů financování a způsobu financování za rok 2020	50
Tabulka 20 – Daňové odpisy dle formy financování v letech 2018–2020.....	51
Tabulka 21 – Rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy	52
Tabulka 22 – Výše zisku (ztráty) před zdaněním dle formy financování	53

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

DPH – daň z přidané hodnoty

IČ – identifikační číslo

EBIT – ziskem před úroky a zdaněním

ZDP – zákon o dani z příjmu

FL – finanční leasing

OL – operativní leasing

FS – full-service leasing

OLD – operativní leasing souboru drobných movitých věcí

FM – fleet management

ÚVOD

Pod slovem leasing si lze představit finanční produkt leasingové společnosti, díky kterému si lze pronajmout movitou věc. Leasing se dělí na dvě hlavní formy, a to operativní a finanční. Operativní leasing využívají klienti, kteří si movitou věc nechtějí koupit ale pouze pronajmout na předem určenou dobu. Během financování má veškeré starosti s předmětem financování leasingová společnost. Tento druh leasingu je dražší než finanční leasing a v praxi je využívám spíše podniky. Finanční leasing je poskytován klientům, kteří si movitou věc po skončení financování chtějí odkoupit. Během trvání leasingové smlouvy se o údržbu, servis, pojištění a další záležitosti stará klient sám. Po zaplacení poslední splátky má klient právo si daný předmět odkoupit za předem stanovenou částku, zpravidla se jedná o symbolickou částku.

Pomocí financování prostřednictvím leasingu lze pronajatou věc užívat, i když je ve vlastnictví leasingové společnosti. Leasing využívají domácnosti pro vlastní potřebu tak i společnosti k investičním záměrům. Oba typy leasingu ovlivňují velikost a druh nákladů leasingových společností. Druh leasingu nabízený leasingovými společnostmi má vliv mimo jiné i a na výpočet daňové povinnosti poskytovatele financování.

První část bakalářské práce se věnuje definici a popisů jednotlivých druhů nákladů. Dále se zabývá daňovou legislativou České republiky, a to především daní z příjmu právnických osob. Teoretická část také vysvětluje rozdíly mezi jednotlivými druhy leasingu.

Teoretické poznatky z první části práce jsou aplikovány na leasingovou společnost Lease a. s. V praktické části jsou analyzovány jednotlivé druhy nákladů leasingové společnosti a jejich vazby na druh financování. Veškeré náklady, které se vážou k financování se mimo jiné odráží na daňové povinnosti společnosti.

Cílem bakalářské práce je analýza nákladových a daňových aspektů jednotlivých druhů leasingu z pohledu poskytovatele financování. Bakalářská práce se zabývá finančním a operativním leasingem a hodnotí, jak se v závislosti na poskytnutém druhu financování mění odpisy, daňové povinnosti s tím spojené a servisní náklady u leasingové společnosti.

1 NÁKLADY A DANĚ V PODNIKÁNÍ

První kapitola se zabývá vymezením základních pojmů týkající se nákladů a daní. Definice a členění těchto základních pojmů je důležitá pro následující analýzu. Náklady jsou v podnicích velmi sledovaný faktorem, neboť se podílejí na tvorbě a velikosti hospodářského výsledku.

1.1 Základní vymezení nákladů

Pro pojem náklady existuje spousta různých definic, každý autor má svou, ale většina jich je podobná. Liší se hlavně v tom, zda se na náklady autor dívá ze strany účetní, finanční, daňové nebo manažerské.

Vymezení nákladů různých autorů:

„Náklady jsou peněžní částky, které podnik vynaložil na získání výnosů. Představují spotřebu výrobních činitelů nutných pro vytvoření výkonů. Odrážejí se ve snižování vlastního kapitálu.“ (Vochozka a Mulač, 2012, s. 74)

„Náklady jsou v peněžní formě vyjádřené účelové vynaložení hospodářských prostředků a práce. Náklady vznikají jako důsledek provádění jednotlivých operací v podnikatelské činnosti.“ (Skálová a Suková, 2021, s. 21)

Náklady lze pojmut z několika hledisek. Finanční účetnictví vysvětluje pojem náklady jako peněžně vyjádřenou spotřebu výrobních faktorů, které jsou využity na tvorbu podnikových výnosů. Ekonomické pojetí nákladů se zaměřuje na to, co bylo skutečně obětováno na statcích a výkonech vyjádřené v penězích. V tomto pojetí se zohledňují například úroky z vlastního kapitálu, tento úrok vyjadřuje oběť, kterou majitel utrpěl tím, že investoval vlastní kapitál do výrobních faktorů místo toho, aby jej investoval (Synek a Kislingerová, 2015, s. 43).

1.2 Členění nákladů

Členění nákladů je v podniku velice důležité. Členění se může lišit podle toho, na co se podnik zaměřuje. Jiné členění nákladů bude ve výrobním podniku a jiné v podniku, který se soustředí na zprostředkovávání služeb.

Aby se náklady mohly hlídat, řídit, omezovat nebo usměrňovat, je potřeba je podrobně třídit. Každé členění nákladů se řídí jinými hledisky. Mezi hlavní třídění nákladů se považuje druhové, účelové (například podle útvarů) a členění podle závislosti nákladů na změny v objemu výroby (Synek a Kislingerová, 2015, s. 43).

1.2.1 Druhové členění nákladů

Členění nákladů podle druhu spotřeby je nejčastějším členěním. Členění vychází z výrobních faktorů, které vstupují do podniku z vnějšího okolí. Z tohoto členění vychází také výkaz zisků a ztrát, který kombinuje třídění podle oblasti činnosti (provozní a finanční) a nákladové druhy.

Rozlišují se tyto základní nákladové druhy:

- spotřeba (materiálu, zboží, paliv, energie),
- spotřeba a použití externích prací a služeb,
- mzdové a ostatní osobní náklady včetně sociálního a zdravotního pojištění pracovníků,
- odpisy hmotného a nehmotného investičního majetku,
- finanční náklady (úroky, kurzové ztráty).

Druhové členění je důležité pro plánování nákladů a manažerské rozhodování.

Výše uvedené položky mají společné znaky. Jedná se o náklady prvotní, externí (náklady vznikají se stykem podniku s jeho okolím) a časově nerozlišené (Vochozka a Mulač, 2012, s. 74).

1.2.2 Účelové členění nákladů

Účelově členit náklady lze podle různých kritérií a pohledů. Náklady je možné třídit podle činností, účelu, výrobků, výkonů, středisek a zakázek. Finanční účetnictví používá dělení na:

- náklady provozní,
- náklady finanční.

Dle tohoto členění bývá vykazován výsledek hospodaření. Jedná se o součet výsledku hospodaření z provozní činnosti a z finančních operací (Skálová a Suková, 2021, s. 21).

Účelové členění má za cíl rozdělit náklady dle záměru na něž jsou náklady vynaloženy.

Toto členění se rozděluje:

- podle místa vzniku a odpovědnosti za jejich vznik – **odpovědnostní členění**;
- podle výkonu, na něž jsou náklady vynaloženy – **kalkulační členění**. (Vochozka a Mulač, 2012, s. 75).

Odovědnostní členění nákladů

Odovědnostní členění sleduje vztah nákladů ke konkrétnímu útvaru, či středisku, ve kterém činnost probíhá. Zaměstnanci v tomto útvaru odpovídají za jejich vynakládání. Sledováním

nákladů dle jednotlivých útvarů se dá zjistit, zda se velikost nákladů dodržuje nebo překračuje. Toto třídění pomáhá odpovědět podniku na otázku, kdo je za vznik nákladu zodpovědný (Vochozka a Mulač, 2012, s. 75).

Kalkulační členění nákladů

Kalkulační členění slouží k přiřazení nákladů k jednotlivým výkonům či jeho části. Členění probíhá v několika úrovních. Začíná se rozlišením nákladů na výrobní a nevýrobní. Po tomto vymezení se náklady dále větví podle jednotlivých druhů činností, procesů nebo až operací.

V rámci kalkulačního členění je nezbytné náklady rozdělit do dvou základních skupin:

- přímé náklady (jednicové),
- režijní náklady (nepřímé).

Přímé náklady

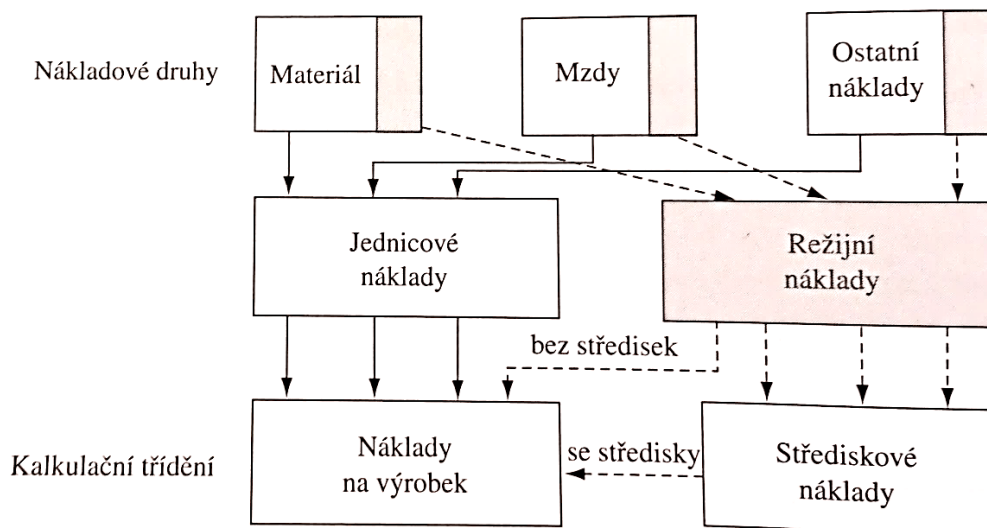
Přímé náklady se jednoznačně vztahují ke konkrétnímu druhu výkonu, například souvisí s produkcí určitého výrobku. Tyto náklady nesouvisí s produkcí žádného jiného výrobku, ani s jinými podnikovými procesy. Vydělením celkových přímých nákladů množstvím vyprodukovaných výrobků konkrétního typu se získají přímé jednicové náklady.

Nejlepším příkladem přímých nákladů jsou spotřeba materiálu a přímé mzdy. Tyto položky lze jednoznačně přiřadit k určitým výkonům (Vochozka a Mulač, 2012, s. 75).

Režijní náklady

Režijní náklady se na rozdíl od přímých nákladů, nevztahují k jednomu druhu výkonu. Režijní náklady zajišťují průběh širšího výrobního procesu, jsou zahrnuty do výroby několika druhů výrobků nebo jsou využívány na chod celého podniku. Do této skupiny lze zahrnout všechny nákladové položky kromě spotřeby materiálu a přímých mezd.

Protože režijní náklady nelze jednoznačně přiřadit k určitému druhu výrobku, je zapotřebí je pro potřeby kalkulace celkových jednicových nákladů rozdělit. Většinou se režijní náklady podle určitého klíče, či stanoveného výpočtu přiřadí mezi všechny výrobky, k jejichž produkci byly využity. Ke každému výrobku, a k jeho jednicovým nákladům je připočten určitý díl režijních nákladů (Vochozka a Mulač, 2012, s. 76).

Obrázek 1 – Vztah mezi druhovým, kalkulačním a střediskovým tříděním nákladů

Ždroj: Synek a Kislingerová (2015, s. 46)

Uvedený obrázek 1 zobrazuje, jaký je vztah mezi různými druhy nákladů. Každý nákladový druh se člení na jednicové náklady nebo režijní. Takto specifikované náklady se přiřadí přímo (jednicové náklady) nebo pomocí výpočtu či speciálních klíčů (režijní náklady) k jednotlivým výrobkům a střediskům. Tím lze sledovat, v jak velkém objemu a kde náklady vznikají, kdo je za ně zodpovědný a pomáhají dále náklady usměrňovat a řídit.

1.2.3 Členění nákladů podle závislosti na změnách objemu výroby

Pro potřeby manažerského rozhodování, je důležité se podívat na náklady podle jejich závislosti na změnu v objemu výroby.

Základní členění umožňuje oddělit položky nákladů, které jsou objemem výroby ovlivňovány, od těch nákladů, které se s objemem výroby nemění.

V této souvislosti je možné náklady rozdělit na:

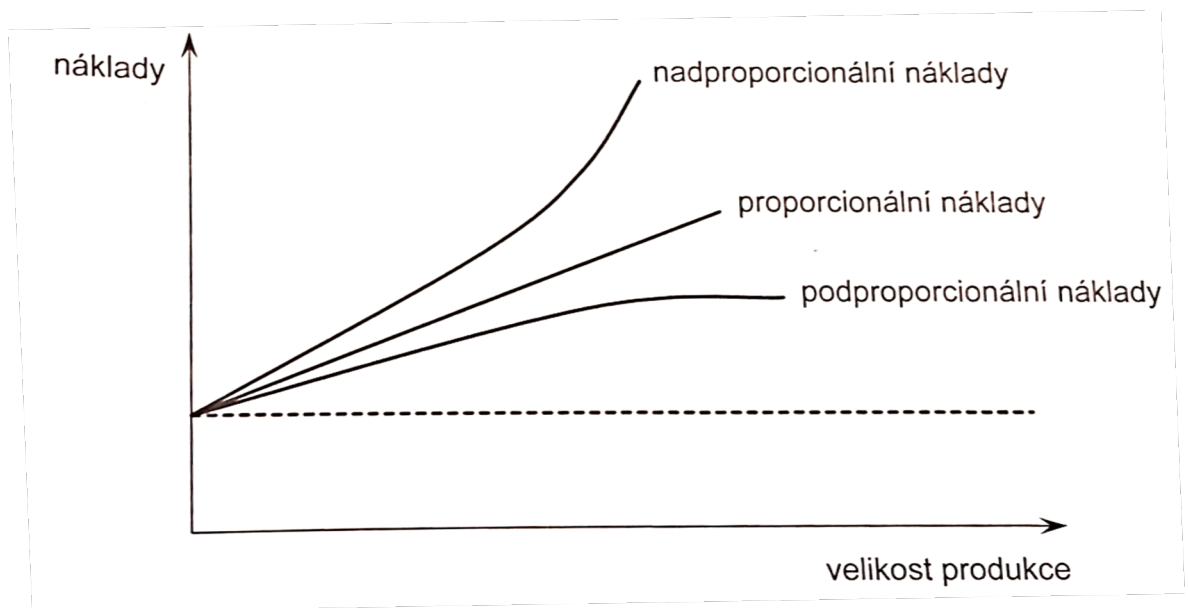
- **náklady variabilní** (závislé) – mění se v závislosti na objemu produkce,
- **náklady fixní** (nezávislé) – nemění se v závislosti na objemu produkce.

Variabilní náklady

Variabilní náklady v závislosti na změnách objemu produkce buď rostou, nebo klesají. Mezi typické příklady variabilních nákladů patří spotřeba jednicového materiálu, mzdy dělníků nebo spotřeba energií (Vochozka a Mulač, 2012, s. 79).

Podle rychlosti růstu variabilních nákladů v závislosti na růstu objemu produkce je možné náklady rozdělit do tří skupin:

- lineární (proporcionální) – růst nákladů je stejně rychlý jako růst objemu produkce,
- degresivní (podproporcionální) – růst nákladů je pomalejší než růst objemu produkce, do této kategorie patří elektrická energie,
- progresivní (nadproporcionální) – růst nákladů je rychlejší než růst objemu produkce, příkladem můžou být mzdové náklady.

Obrázek 2 – Průběh variabilních nákladů v závislosti na objemu produkce

Zdroj: Vochozka a Mulač (2012, s. 79)

Na předchozím obrázku 2 jsou znázorněny všechny tři druhy růstů variabilních nákladů v závislosti na změnách objemu produkce. Proporcionální náklady jako jediné mají lineární průběh, jejich podíl na jednotku produkce je konstantní.

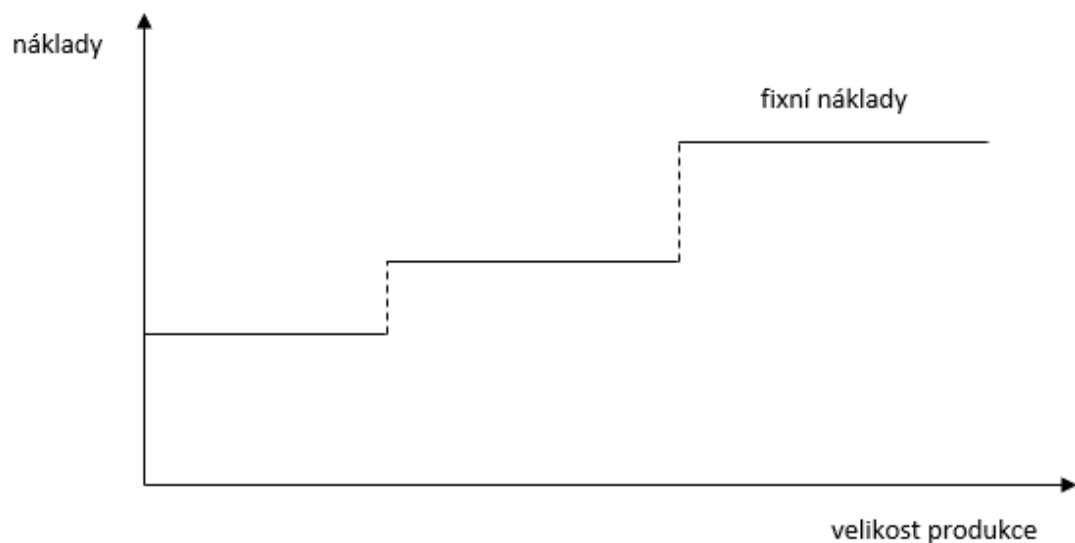
Fixní náklady

Fixní náklady zůstávají v určitém intervalu na stejné úrovni bez ohledu na objem výroby. Na změny ve velikosti produkce nereagují.

Do fixních nákladů patří značná část režijních nákladů, odpisy strojů, úroky nebo mzdy řídicích pracovníků. Malé změny nebo úpravy v závislosti na velikosti produkce nelze provést (není možné průběžně dokupovat a prodávat části budov a strojů či propouštět a nabírat „části“ řídicích pracovníků). Fixní náklady představují omezení výrobní kapacity v krátkém období,

proto je vynakládána snaha na co nejefektivnější využití kapacit fixních nákladů (Vochozka a Mulač, 2012, s. 78).

Pokud se objem výroby zvyšuje a momentální kapacita fixních nákladů je nedostatečná je možné kapacitu zvýšit v dlouhém období. Toto navýšení fixních nákladů se projeví skokově. Příkladem je dokoupení nového výrobního stroje, výstavba nového skladu nebo přijetí nového řídicího pracovníka. Takový krok představuje i navýšení výrobní kapacity podniku a ustálení fixních nákladů, dokud nedojde k dalšímu navýšení, či snížení (Vochozka a Mulač, 2012, s. 79).

Obrázek 3 – Vývoj fixních nákladů v závislosti na objemu produkce v dlouhém období

Zdroj: Vochozka a Mulač (2012, s. 78)

Uvedený obrázek 3 ve své první části ukazuje, jak je průběh fixních nákladů v krátkém období neměnný. Pokud se v krátkém období objem produkce změní, není možné na něj okamžitě reagovat, to se dá pouze v dlouhém období. V dlouhém období se navýšení fixních nákladů projeví skokově a poté opět zůstává neměnný jen pouze v jiné velikosti, a to až do další změny.

1.2.4 Další členění a druhy nákladů

Mezi další druhy členění lze uvést členění podle spotřebovaných vstupů.

Toto členění se zaměřuje na to, odkud náklady pochází. Může se jednat o náklady z okolí podniku (spotřeba materiálu), tyto náklady se také označují jako prvotní nebo externí náklady. V další skupině jsou náklady druhotné (interní), které vznikají spotřebou vnitropodnikových výkonů. Může se jednat o výrobu součástek pro vlastní potřebu nebo o produkci tepla. Tento druh nákladů vzniká z původních nákladových druhů.

V souvislosti s členěním nákladů a s objemem výroby je potřeba uvést i další druhy nákladů:

- celkové náklady – jsou složené z nákladů variabilních a fixních,
- průměrné náklady (jednicové) – jsou náklady na jednotku produkce,
- marginální náklady – jsou náklady vyvolané přírůstkem produkce o jednu jednotku.

Ekonomická teorie uvádí i jiné druhy nákladů, dále jsou některé z nich uvedeny:

- explicitní náklady – jsou náklady, které podnik platí za koupené výrobní zdroje (mají peněžitou formu),
- implicitní náklady – nemají peněžitou formu a jsou těžko vyčíslitelné, příkladem může být mzda, kterou by podnikatel obdržel při jiném zaměstnání,
- oportunitní (alternativní náklady) – je částka peněz, která je ztracena, když jsou výrobní faktory použity jinak než na nejlepší ušlou alternativu,
- relevantní náklady – tyto náklady ovlivňují určité rozhodnutí, v závislosti na těchto nákladech se rozhodnutí změní (výběr z více variant), ostatní náklady se stávají irelevantními (Synek a kol., 2007, s. 80-84).

1.3 Odpisy dlouhodobého majetku

V majetkové struktuře podniku jsou zahrnuty dva druhy majetku, krátkodobý (oběžný) a dlouhodobý majetek. Krátkodobý majetek se na rozdíl od dlouhodobého majetku spotřebovává jednorázově. Dlouhodobý majetek se spotřebovává postupně a náklady se projevují ve více účetních a zdaňovacích obdobích. U dlouhodobého majetku tedy není možné zahrnout celou vstupní cenu majetku do nákladů, ale v nákladech se projevuje průběžně prostřednictvím odpisů, které vyjadřují opotřebení a znehodnocení. Odpisy majetku jsou dvojití formy, účetní a daňové.

1.3.1 Dlouhodobý majetek

Dlouhodobý majetek se řídí zákonem o účetnictví a zákonem o daních z příjmu.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění uvádí následující:

„Pro účely tohoto zákona se majetek a závazky člení na dlouhodobé a krátkodobé. Dlouhodobým se rozumí takový majetek a závazky, kde doba použitelnosti, popřípadě sjednaná doba splatnosti při vzniku účetního případu je delší než 1 rok, ostatní majetek a závazky jsou považovány za krátkodobé. Pro účely vykazování v účetní závěrce se aktiva mohou členit na

stálá a oběžná. Pokud s ohledem na charakter majetku a závazků objektivně nelze použít uvedená hlediska členění, je rozhodující záměr účetní jednotky projevený při jejich pořízení.“

Dle výše uvedené textu se dlouhodobým majetkem stává ten majetek, jehož doba použitelnosti je delší než jeden rok. Dlouhodobý majetek se z účetního hlediska člení do tří základních skupin:

- dlouhodobý nehmotný majetek,
- dlouhodobý hmotný majetek,
- dlouhodobý finanční majetek.

Dlouhodobý nehmotný majetek

Do skupiny dlouhodobého nehmotného majetku patří převážně výsledky vývoje, software, ocenitelná práva a goodwill s dobou delší než 1 rok a od výše pořízení, kterou stanovila účetní jednotka (Skálová a Suková, 2021, s. 34).

Dlouhodobý hmotný majetek

Mezi dlouhodobý hmotný majetek odepisovaný jsou považovány stavby, bez ohledu na cenu pořízení. Dále samostatné hmotné movité věci a soubory samostatných movitých věcí (např. dopravní prostředky a stroje) od výše pořízení, kterou stanovila účetní jednotka. Pěstitelské celky trvalých porostů a oceňovací rozdíl k nabytému majetku.

Druhou skupinu hmotného majetku představuje majetek neodpisovaný. Tento majetek se neodpisuje, pouze se zachycuje v účetnictví. Neodepisovaný majetek se používá delší dobu, aniž by se znehodnotil. Do této skupiny patří pozemky a umělecká díla a sbírky (Skálová a Suková, 2021, s. 35-36).

Dlouhodobý finanční majetek

Tuto skupinu tvoří majetkové účasti podniku (podíly) v jiných podnicích. Všechny cenné papíry jako akcie a dluhopisy, které podnik má v době pořízení v úmyslu držet dobu delší než jeden rok jako dlouhodobou investici. Proto do této skupiny nepatří cenné papíry určené k obchodování (Synek a Kislingerová, 2015, s. 146).

1.3.2 Účetní odpisy dlouhodobého hmotného majetku

Vyhláška ministerstva financí dovoluje účetní jednotce určit si hranici pořízení majetku, od které bude majetek evidován jako dlouhodobý hmotný majetek. Je doporučováno si hranici zvolit ve stejné výši, jako od které je majetek považován za hmotný z pohledu zákona o daních z příjmu (Skálová a Suková, 2021, s. 42).

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění uvádí následující:

„Hmotným majetkem se pro účely tohoto zákona rozumí je samostatné hmotné movité věci, popřípadě soubory hmotných movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením, jejichž vstupní cena (§ 29) je vyšší než 80 000 Kč a mají provozně-technické funkce delší než jeden rok.“

Účetní odpisy slouží k reálnému zobrazení skutečnosti. Účetní jednotka si sama sestaví odpisový plán a sazby odpisů, podle kterého se bude majetek účetně odpisovat. Výsledné účetní odpisy se zaokrouhlují na koruny nahoru.

Odpisový plán je sestaven podle předpokladu doby užívání a odhadu opotřebování. Při tvorbě odpisového plánu musí být brán ohled na předpokládanou zůstatkovou cenu majetku. Jedná se o hodnotu, kterou by účetní jednotka mohla získat v okamžiku předpokládaného vyřazení z majetku, například prodejem. Vzhledem k této skutečnosti je účetní jednotka povinna aktualizovat odpisový plán, aby byl co nejpřesnějším odrazem skutečnosti (Skálová a Suková, 2021, s. 42-43).

Pokud si účetní jednotka zvolí hranici účtování o dlouhodobém hmotném majetku nižší, než vymezuje zákon o daních z příjmů (80 000 Kč), není tento majetek vymezen pro účely zákona jako hmotný majetek. Účetní odpisy tohoto majetku jsou nákladem vynaloženým na dosažení, zajištění a udržení příjmů (Zákon č. 586/1992 Sb.).

V praxi se tento majetek označuje jako dlouhodobý drobný hmotný majetek a zjednodušeně řečeno se daňové odpisy rovnají účetním odpisům.

Pokud si účetní jednotka zvolí hranici účtování o dlouhodobém hmotném majetku vyšší, než vymezuje zákon o daních z příjmů (80 000 Kč), nelze pro daňové účely uznat hodnotu majetku účtovanou jednorázově do nákladů. Protože tento majetek je dle zákona o daních z příjmu dlouhodobým hmotným majetkem (Zákon č. 586/1992 Sb.). Pro účely sestavení daňového přiznání se pořizovací cena majetku vyloučí z daňově účinných nákladů. Účetní jednotka tento majetek zaeviduje na inventární kartu, která bude sloužit pro výpočet daňových odpisů dle odpisové skupiny a zvolenou metodou odpisování (Skálová a Suková, 2021, s. 48).

1.3.3 Daňové odpisy dlouhodobého hmotného majetku

Podle zákona o daních z příjmů se odepisováním rozumí zahrnování odpisů z hmotného majetku do výdajů (nákladů) nutných k zajištění, dosažení a udržení zdanitelného příjmu. U hmotného majetku je možné zahájit odpisování po zařazení do evidence. Zařadit do evidence

lze majetek, který je ve stavu způsobilém k obvyklému užívání. Musí se splnit všechny technické funkce a povinnosti, stanovené zvláštními právními předpisy pro užívání. Dále platí, že majetek může odepisovat pouze jeho vlastník (Hnátek, 2021, s. 57).

Zařazení do odpisových skupin

Před stanovením daňových odpisů je nutné dlouhodobý hmotný majetek zařadit do správné odpisové skupiny. Poplatník musí zařadit majetek do odpisové skupiny v prvním roce odpisování. Majetek je do odpisových skupin roztríděn dle přílohy č. 1 v zákoně o daních z příjmů, dále je uvedena tabulka 1 i s příklady, co může odpisová skupina obsahovat za druhy majetku.

Tabulka 1 – Odpisové skupiny

Odpisová skupina	Doba odpisování	Příklady
1.	3 roky	Kancelářská technika, počítače
2.	5 let	Osobní a nákladní automobily, traktory
3.	10 let	Klimatizační zařízení, trezory, lokomotivy
4.	20 let	Budovy ze dřeva a plastu, věže, vodovody
5.	30 let	Většina budov (které nejsou zahrnuty ve 4. a 6. odpisové skupině), silnice, mosty
6.	50 let	Hotely, obchody, muzea

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona č.586/1992 Sb., o daních z příjmu.

Po zařazení majetku do správné odpisové si poplatník může vybrat ze dvou druhů odpisování, co zákon o daních z příjmů nabízí, a to z rovnoměrných a zrychlených odpisů.

Rovnoměrné odpisy

Při rovnoměrném odpisování jsou k odpisovým skupinám přiřazeny maximální roční odpisové sazby. Pro výpočet odpisu pro jednotlivé roky je třeba vstupní cenu majetku vynásobit s procentní odpisovou sazbou (Skálová a Suková, 2021, s. 44). Tabulka 2 obsahuje tři typy sazeb. Sazba v prvním roce se používá pouze v roce zahájení odpisu. Sazba pro další roky se používá od druhého roku odpisování až do jeho ukončení, pokud na majetku nebude realizováno technické zhodnocení. V případě, že dojde k technickému zhodnocení, použije se třetí sazba odpisu (Hnátek, 2021, s. 66).

Tabulka 2 – Maximální odpisové sazby u rovnoměrných odpisů

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1.	20,00	40,00	33,3
2.	11,00	22,25	20,0
3.	5,50	10,50	10,0
4.	2,15	5,15	5,0
5.	1,40	3,40	3,4
6.	1,02	2,02	2,0

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona č.586/1992 Sb., o daních z příjmu.

Zrychlené odpisování

Při zrychleném odpisování jsou k odpisovým skupinám přiřazeny koeficienty pro výpočet odpisů. Odpisy jsou stanoveny následujícím způsobem:

- v prvním roce odpisu se vydělí vstupní cena koeficientem přiřazeném k dané odpisové skupině.
- V dalších letech odpisování se odpis stanoví jako podíl dvojnásobku zůstatkové ceny majetku a rozdílu mezi koeficientem určeným pro další roky a počtem let, po která byl již majetek odpisován.

Koeficient po zvýšenou vstupní cenu se použije pouze u majetku, kde došlo k technickému zhodnocení (Skálová a Suková, 2021, s. 45)

V následující tabulce 3 jsou uvedeny koeficienty pro zrychlené odpisování.

Tabulka 3 – Koeficienty pro zrychlené odpisování

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou zůstatkovou cenu
1.	3	4	3
2.	5	6	5
3.	10	11	10
4.	20	21	20
5.	30	31	30
6.	50	51	50

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona č.586/1992 Sb., o daních z příjmu.

1.3.4 Účetní odpisy dlouhodobého nehmotného majetku

Pro účetní odpisy nehmotného majetku platí stejná pravidla jako u dlouhodobého hmotného majetku. Majetek se musí odepisovat po celou dobu jeho používání. I u nehmotného dlouhodobého majetku si účetní jednotka volí hranici pořízení majetku, od které bude majetek evidován jako dlouhodobý nehmotný majetek.

Pro výpočet účetních odpisů si účetní jednotka stanoví odpisový plán a sazbu odpisů dle předpokládané doby užívání, aby odpisy vyjadřovaly co nejreálnější obraz skutečnosti. Výsledné účetní odpisy se zaokrouhlí na koruny nahoru (Hnátek, 2021, s. 73-74).

1.3.5 Daňové odpisy nehmotného majetku

V Zákoně o daních z příjmu s účinností od 1. 1. 2021 byla kategorie nehmotného majetku pro daňové účely zcela zrušena. Z pořízeného nehmotného majetku se od 1. 1. 2021 již nepočítají daňové odpisy. Pokud vstupní cena pořízeného dlouhodobého nehmotného majetku překročí hranici stanovenou účetní jednotkou, je s nehmotným majetkem zacházeno jako s drobným majetkem. Daňové odpisy pro účely daňového přiznání se rovnají účetním. Poplatník tak odepisuje majetek pouze účetně dle předpisů a účetní odpisy zahrnuje do základu daně (Hnátek, 2021, s. 74).

Pro majetek pořízený v rámci roku 2020 má poplatník možnost volby, zda využije novelu zákona nebo se bude řídit ještě dosavadní právní úpravou, to znamená, že novou právní úpravu lze použít i pro majetek pořízený v roce 2020 (Skálová a Suková, 2021, s. 49).

Pro majetek pořízený do konce roku 2020 (nebo do konce roku 2019, záleží na rozhodnutí poplatníka) a jeho technické zhodnocení se používá úprava platná do konce roku 2020.

Základním postupem daňového odpisu u nehmotného majetku, je vypočtení měsíčního odpisu (popřípadě denního odpisu) tak, že se vydělí vstupní cena dobou odpisování. Přitom minimální doba odpisování je ve zrušeném ustanovení § 32a odst. 4 zákona o daních z příjmů.

Dále platí že se začíná odpisovat od měsíce následujícího po měsíci, ve kterém se majetek zařadil do užívání a toto odpisování nelze přerušit (Hnátek, 2021, s. 75).

1.3.6 Mimořádné odpisy hmotného majetku

S ohledem na pandemii koronaviru vznikla novela zákona o daních z příjmu a poplatníkům umožnila využití mimořádných odpisů u hmotného majetku. Mimořádně lze odepisovat pouze majetek zařazený v první a druhé odpisové skupině, který byl pořízen od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2021. Zároveň musí být poplatník prvním vlastníkem majetku.

Mimořádný odpis spočívá v tom, že se vstupní cena majetku přesune rychleji do daňově účinných nákladů, než kdyby se majetek odpisoval dle jiných metod daňového odpisování.

Hmotný majetek zařazený v první odpisové skupině, se rovnoměrně odepíše během 12 měsíců, místo standardních tří let. U hmotného majetku zařazenému ve druhé odpisové skupině se v prvních dvanácti měsících odepíše 60 % vstupní ceny a ve zbylých dvanácti měsících 40 % vstupní ceny, tudíž se místo standardních pěti let bude odepisovat pouze 24 měsíců (Skálová a Suková, 2021, s. 46).

1.4 Daně

Daňový systém České republiky je rozdělen na dvě hlavní části, a to daně přímé a nepřímé. Nepřímé daně vybírá a odvádí jiná osoba než poplatník daně na rozdíl od daní přímých. Cena nepřímé daně je zahrnuta již v ceně výrobku nebo služby. Mezi nepřímé daně například patří:

- daň z přidané hodnoty,
- spotřební daň (např. daň z lihu, minerálních olejů, piva),
- ekologická daň.

Přímé daně jsou specifické a lze přesně určit osobu, která bude daň platit. Tato daň se odvádí z příjmu nebo z majetku.

Mezi přímé daně patří:

- důchodové daně
 - daň z příjmu fyzických osob,
 - daň z příjmu právnických osob,

- majetkové daně
 - daň z nemovitých věcí,
 - silniční daň (Vančurová a kol., 2020, s. 59-63).

1.4.1 Daň z příjmu právnických osob

Pro účely bakalářské práce je potřeba blíže specifikovat daň z příjmu právnických osob. Touto problematikou se zabývá také praktická část práce. Povinnost k dani z příjmů právnických osob se řídí zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění. Předmětem daně z příjmu právnických osob jsou veškeré příjmy z činností a z nakládání s majetkem. Jelikož právnické osoby musí vést účetnictví, základ daně se odvozuje od účetního výsledku hospodaření před zdaněním za zdaňovací období. Zdaňovacím obdobím je zpravidla kalendářní rok (Vančurová a kol., 2020, s. 99-100).

Výsledek hospodaření se před vyčíslením konečné částky upravuje. V následující tabulce 4 je zobrazeno, co se od výsledku hospodaření musí odečíst nebo přičíst.

Tabulka 4 – Základ daně z příjmu právnických osob

VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ před zdaněním
- osvobozené příjmy
- příjmy nezahrnované do základu daně (včetně samotných základů daně)
- očištění o rezervy a opravné položky, které nejsou uznány jako daňové
+ účetní náklady, které nejsou uznány jako daňové náklady
+ - vyloučení zaúčtovaných položek, které se v základu daně uznávají, jen jsou-li zaplacené
= ZÁKLAD DANĚ

Zdroj: vlastní zpracování dle (Vančurová a kol., 2020, s. 100)

Osvobozené příjmy

Mezi osvobozené příjmy se řadí například bezúplatná plnění nabytá dědictvím nebo odkazem a úroky z přeplatku daně zaviněného správcem daně a orgánem správy sociálního zabezpečení (Vančurová a kol., 2020, s. 101). Všechny osvobozené příjmy jsou uvedeny v zákoně o daních z příjmů č. 586/1992 Sb., v § 19.

Příjmy nezahrnované do základu daně

Do základu daně se nezahrnují například částky, které již byly u téhož poplatníka zdaněny podle zákona o daních z příjmů, jsou-li zahrnuty ve výnosech. Dále také příjmy tvořící samostatné základy, například přijaté podíly na zisku (Vančurová a kol., 2020, s. 101).

Očištění o rezervy a opravné položky

Rezervy jsou tvořeny dle potřeb účetních jednotek. Pro daňové účely jsou uznávány jen některé z nich. Problematiku rezerv upravuje zákon o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů v platném znění předpis č. 593/1992 Sb. Tento zákon vymezuje rezervy, které jsou při jejich tvorbě daňovým nákladem na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Mezi daňově uznatelné rezervy lze považovat bankovní rezervy a rezervy v pojišťovnictví, rezervy na opravu dlouhodobého majetku, rezervy na pěstební činnost a další (zákon č. 593/1992 Sb.). Daňově uznatelné opravné položky se tvoří k neuhrazeným pohledávkám. Tyto opravné položky zachycují snížení hodnoty pohledávek po přechodnou dobu, než bude pohledávka uhrazena, postoupena nebo odepsána (Hnátek, 2021, s. 137-138).

Zákonné opravné položky vymezuje zákon o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů v patném znění předpis č. 593/1992 Sb.

Mezi zákonné opravné položky patří:

- opravné položky k pohledávkám za dlužníky v insolvenčním řízení,
- opravné položky k nepromlčeným pohledávkám,
- opravné položky k pohledávkám z titulu ručení za clo,
- ostatní opravné položky (v okamžiku jejího vzniku nepřesahuje částku 30 000 Kč)

V posledním bodě jsou zahrnuty takzvané méně významné pohledávky (zákon č. 593/1992 Sb.).

Účetní náklady, které nejsou uznanými daňovými náklady

Náklady, které společnost vykazuje nemusí být vždy daňově uznatelnými. Náklady, které jsou, nebo nejsou daňově uznatelné, obsahuje zákon o daních z příjmů č. 586/1992 Sb. § 24 a § 25.

Aby byl náklad daňově uznatelným musí souviset s dosahováními příjmy (souvislost s výnosy). Tyto náklady tedy slouží k dosažení, zajištění a udržení příjmu (Hnátek, 2021, s. 9).

Některé druhy nákladů dle zákona o daních z příjmu č. 586/1992 Sb. § 25 nelze vůbec uznat, dále jsou některé vybrané.

- Výdaje na zvýšení základního kapitálu včetně splácení zápůjček,
- pojistné hrazené za člena statutárního orgánu a dalšího orgánu právnické osoby a za jednatele společnosti s ručením omezeným z titulu odpovědnosti za škodu způsobenou společností při výkonu funkce,

- vyplácené podíly na zisku,
- výdaje na reprezentaci, kterými jsou zejména výdaje na pohoštění, občerstvení a dar; za dar se nepovažuje reklamní nebo propagační předmět, který je opatřen jménem nebo ochrannou známkou poskytovatele tohoto předmětu nebo názvem propagovaného zboží nebo služby, jehož hodnota bez daně z přidané hodnoty nepřesahuje 500 Kč a který není s výjimkou tichého vína předmětem spotřební daně (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Vyloučení zaúčtovaných položek

U těchto položek je stanovena podmínka zaplacení pro uznání nákladu v základu daně z příjmu. Mezi tyto položky patří například smluvní pokuty, penále nebo úroky z prodlení (Vančurová a kol., 2020, s. 102-103).

Výpočet daně z příjmu

Poté co se stanoví základ daně, je nutné ho ještě upravit, aby došlo k výpočtu daňové povinnosti nebo ztráty. Úpravy jsou znázorněny v tabulce 5 dále.

Tabulka 5 – Úprava základu daně z příjmů právnických osob a výpočet daně

ZÁKLAD DANĚ
- odpočty (odčitatelné položky)
- daňová ztráta (vyměřená za předešlá zdaňovací období)
- odpočet výdajů na projekty výzkumu a vývoje
- odpočet na podporu odborného vzdělávání
= mezisoučet
- bezúplatná plnění na veřejně prospěšné účely (max. do 10 % z mezisoučtu)
= ZÁKLAD DANĚ PO SNÍŽENÍ O ODPOČTY (zaokrouhlený na celé tisíce dolů)
x sazba daně
= DAŇ
- slevy na dani
- slevy na zaměstnance se zdravotním postižením
= DAŇ PO SLEVĚ

Zdroj: vlastní zpracování dle (Vančurová a kol., 2020, s. 141)

2 OPERATIVNÍ A FINANČNÍ LEASING

Leasing pochází z anglického slova „lease“, které znamená pronájem. Leasingem se rozumí pronájem hmotných a nehmotných věcí nebo práv na základě smlouvy. Ve smlouvě hraje roli pronajímatel (osoba, která poskytuje pronájem) a nájemce (osoba, která používá pronajatou věc). Pronajímatel poskytuje nájemci za úplaty právo danou věc používat po dobu pronájmu. Během pronájmu je vlastníkem předmětu stále pronajímatel. Rozlišují se dva základní druhy leasingu, a to operativní a finanční leasing (Valouch Petr, 2012, s. 9).

Pro účetní a daňové účely je nutné odlišit operativní a finanční leasing.

2.1 Finanční leasing

Dle webových stránek České leasingové a finanční asociace je finanční leasing definován jako:

„smlouva, podle níž jedna strana s podnikatelským záměrem a za úplaty poskytne druhé straně (tzv. leasingovému nájemci) jím vybraný předmět do užívání za účelem dlouhodobého užívání předmětu leasingu a to:

- *s přenosem rozhodující části nebo i všech rizik a užitek spojených s vlastnictvím předmětu leasingu na nájemce,*
- *s právem či povinností převodu vlastnictví předmětu leasingu na nájemce za cenu obvykle podstatně nižší než tržní nebo s právem uzavření další leasingové smlouvy za podstatně výhodnějších podmínek.“* (Česká leasingová a finanční asociace, 2018)

Z textu vyplývá, že hlavním znakem finančního leasingu je, že po skončení pronájmu dochází k odkoupení předmětu nájmu nájemcem a tím dochází k převodu vlastnictví. Po řádném ukončení smlouvy a odkoupení předmětu se nájemce stává vlastníkem daného předmětu.

Nájemce díky uzavření smlouvy o finančním leasingu nemusí předmět pořizovat za celou pořizovací cenu, a přesto ho může využívat. Na začátku finančního leasingu dojde obvykle k zaplacení poplatku za uzavření smlouvy a k první vyšší splátce nazývanou akontace. Během průběhu smlouvy se platí leasingové splátky, které mohou být stanoveny měsíčně, čtvrtletně i ročně. Všechny tyto splátky se považují za nájemné. Po splacení všech leasingových splátek a po skončení doby pronájmu dochází k odkupu předmětu za sjednanou kupní cenu, která bývá symbolická například 1 000 Kč (Vychopeň Jiří, 2010, s. 15).

Mezi jednu z forem finančního leasingu se řadí zpětný leasing. Dle webových stránek České leasingové a finanční asociace je zpětný leasing definován jako:

„smlouva, podle níž jedna strana s podnikatelským záměrem a za úplaty poskytne druhé straně (tzv. leasingovému nájemci) jím vybraný předmět do užívání, jehož účelem je řízení toku hotovosti /financování/ nájemce přičemž:

- *dodavatelem předmětu leasingu je nájemce, který předmět leasingu obvykle již užívá,*
- *všechna rizika zůstávají na nájemci,*
- *na konci předmět leasingu přechází zpět na nájemce.“ (Česká leasingová a finanční asociace, 2018)*

Zpětný leasing v praxi probíhá tak, že si leasingový nájemce sám vybere a pořídí předmět, který chce využívat. Tento předmět od nájemce leasingová společnost odkoupí a zpětně mu jej pronajímá na základě smlouvy. Po skončení financování přechází předmět financování do vlastnictví nájemce.

2.2 Operativní leasing

Dle webových stránek České leasingové a finanční asociace je operativní leasing definován jako:

„smlouva, podle níž jedna strana s podnikatelským záměrem a za úplaty poskytne druhé straně (tzv. leasingovému nájemci) jím vybraný předmět do užívání za účelem je dočasněho používání předmětu bez:

- *přenosu většiny rizik a užitků spojených s vlastnictvím předmětu leasingu,*
- *jakéhokoliv smluvního nároku na možný přechod vlastnictví předmětu leasingu na nájemce.“ (Česká leasingová a finanční asociace, 2018)*

Z textu vyplývá hlavní znak operativního leasingu a to, že se po skončení smlouvy vrací předmět nájmu zpět pronajímateli. V průběhu operativní leasingu klient nenese žádné zákonné povinnosti jako například zaplacení silniční daně nebo zákonné pojištění, tyto a jiné povinnosti na sebe bere leasingová společnost.

Během operativního leasingu klient ve splátkách hradí pouze rozdíl mezi pořizovací a zůstatkovou cenou takzvanou amortizací. Výše této částky je stanovena ve smlouvě podle počtu ujetých kilometrů a dobou trvání pronájmu. Délka operativního leasingu se pohybuje nejčastěji okolo 24 až 60 měsíců.

Jedním z druhů operativního leasingu je full-service leasing. Full-service leasing je operativní leasing se službami, může obsahovat například servis, údržbu, výměnu a uskladnění pneumatik,

koupi dálničních známek, vedení knih jízd nebo asistenční služby. Cílem full-service leasingu je samozřejmě spokojenost klienta a jeho komfort. Díky této službě se nemusí o nic starat a může se plně soustředit na svůj předmět podnikání (Česká leasingová a finanční asociace, 2018).

Dalším druhem operativního leasingu je takzvaný fleet management. Jedná se o komplexní správu vozového parku klienta, kde klient vozidla vlastní a neproběhlo ze strany leasingové společnosti žádné financování vozů. Tento produkt zahrnuje nabídku veškerých služeb jako full-service leasing. Fleet management klientům šetří čas, nemusí se starat o přezutí pneumatik, plánování servisů nebo řešení pojistných událostí (Česká leasingová a finanční asociace, 2018).

2.3 Leasingová cena

Leasingovou cenou se rozumí celková částka, kterou klient zaplatí ve formě splátek za pronájem vozu. Splátky v sobě zahrnují části pořizovací ceny předmětu, marži leasingové společnosti a ostatní náklady pronajímatele spojené s pronájmem předmětu, které jsou v rámci splátek přesouvány na nájemce (nejčastěji sem patří úroky z úvěru a poplatky bance za vedení úvěrových účtů). Celková leasingová cena je pak součtem všech leasingových splátek včetně akontace (první vyšší splátky). Z leasingové ceny jde dále odvodit leasingový koeficient. Leasingový koeficient udává, o kolik je leasingová cena vyšší než pořizovací cena předmětu. Výše leasingového koeficientu říká, jaký násobek pořizovací ceny pronajatého majetku zaplatí nájemce pronajímateli za dobu trvání smlouvy. Leasingový koeficient se vypočítá jako poměr mezi leasingovou cenou a pořizovací cenou (Valouch Petr, 2012, s. 10-11).

2.4 Leasingová smlouva

Parametry leasingové smlouvy nejsou v české legislativě přesně vymezené. Náležitosti smlouvy se řídí podle zákona č. 89/2012 Sb. občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

Pro uzavření leasingové smlouvy je nutné doložit vybrané dokumenty, které leasingová společnost po klientech vyžaduje. Na základě těchto dokumentů, leasingová společnost vyhodnocuje potenciální klienty, jestli splňují požadované podmínky k uzavření smlouvy. Doložením těchto podkladů se leasingová společnost chrání před výběrem potenciálně nevhodných klientů, na kterých by mohla prodělat.

Podklady k uzavření smlouvy se liší s ohledem na druh nájemce. Nájemce leasingové společnosti rozdělují většinou do tří skupin a to:

- právnické osoby,
- fyzické osoby provozující podnikatelskou činnost,
- soukromé osoby (nevedou účetnictví ani daňovou evidenci).

Od právnických osob leasingové společnosti nejčastěji požadují tyto dokumenty:

- ověřený výpis z obchodního rejstříku,
- účetní závěrku,
- přiznání k DPH za několik posledních zdaňovacích období,
- výpisy z bankovního účtu,
- přehled o příjmech a výdajích (výkaz cash-flow),
- doklady o ručitelích a způsobu ručení (týká se většinou smluv na vysoké částky),
- přehled o dalších závazcích společnosti.

V případě fyzických osob provozujících podnikatelskou činnost, jsou obvykle požadovány:

- živnostenský list a jeho kopie nebo koncesní listina a jeho kopie nebo doklad o přidělení IČ a jeho kopie nebo jiný platný doklad o registraci spolu s kopií,
- občanský průkaz a jeho kopie,
- kopie daňového přiznání,
- výpis z bankovního účtu,
- výkaz o majetku a závazcích, přehled o příjmech a výdajích,
- přehled o dalších závazcích nájemce,
- daňová přiznání k DPH za několik posledních zdaňovacích období (v případě plátců DPH).

U soukromých fyzických osob lze očekávat, že leasingová společnost bude vyžadovat:

- občanský průkaz a jeho kopii,
- druhý doklad totožnosti,
- potvrzení o výši čistého měsíčního příjmu od zaměstnavatele s vyčíslením jiných závazků,
- počet vyživovaných osob,
- souhlas manžela (manželky) s uzavřením leasingové smlouvy,
- u cizinců se vyžaduje povolení k pobytu a jeho kopie (Valouch Petr, 2012, s. 13-16).

3 PROFIL SPOLEČNOSTI

Pro účely této bakalářské práce je společnost prezentována jako „Lease a. s.“.

Lease a. s. byla založena jako akciová společnost. Předmětem podnikání Lease a. s. je:

- výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona,
- činnost nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru,
- vázaný zástupce dle zákona o distribuci pojištění a zajištění.

Ke konci roku 2020 v Lease a. s. pracovalo 366 zaměstnanců, tím se společnost z pohledu velikosti řadí k velkým firmám. Hlavním cílem společnosti je pomáhat zákazníkům přiblížit a realizovat jejich vysněnou budoucnost, a to prostřednictvím financování movitých věcí. Lease a. s. je jednou z nejvyhledávanějších leasingových společností mezi českými podnikateli.

Lease a. s. se snaží, aby klienti měli její služby k dispozici hned a rozložili si financování potřebných předmětů v čase. Navíc nabízí k financování mimo jiné i pojištění pronajatých předmětů.

3.1 Poměrové ukazatele u společnosti Lease a. s.

K bližšímu představení společnosti jsou využity některé poměrové ukazatele finanční analýzy. Poměrové ukazatele umožňují srovnání podniku s jinými podniky na trhu. Prvním z vybraných poměrových ukazatelů je likvidita.

3.1.1 Likvidita společnosti Lease a. s.

Likvidita je charakterizována jako schopnost podniku uhradit včas své finanční závazky. Nedostatečná likvidita může pro podnik znamenat, že nebude schopen hradit včas své splatné závazky a tím se tak může dostat do platební neschopnosti. Ukazatele likvidity zachycují poměr toho, čím je možné platit a tím, co je nutné zaplatit. Existují tři základní ukazatele likvidity. Prvním ukazatelem je běžná likvidita neboli likvidita 3. stupně. Tento ukazatel měří platební schopnost z hlediska krátkého období. Čím vyšší je hodnota ukazatele, tím pravděpodobněji si podnik zachová svoji platební schopnost. Za optimální hodnoty ukazatele se uvádí interval 1,5 – 2,5. Čím vyjde vyšší hodnota, tím je menší riziko platební neschopnosti. Příliš vysoká hodnota naopak snižuje výnosnost podniku (Synek a kol., 2007, s. 342-343).

Vzorec (1) používaný pro běžnou likviditu je uveden dále.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (1)$$

Zdroj: vlastní zpracování dle (Synek a kol., 2007, s. 343)

Pohotová likvidita neboli likvidita 2. stupně se liší od běžné likvidity tím, že eliminuje z oběžných aktiv vliv zásob. Zásoby jsou méně likvidní než ostatní oběžná aktiva. Pohotová likvidita lépe vyjadřuje okamžitou platební schopnost. Optimální hodnota ukazatele se udává v intervalu 0,7 – 1 (Synek a kol., 2007, s. 343).

Vzorec (2) používaný pohotovou likviditu je uveden dále.

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (2)$$

Zdroj: vlastní zpracování dle (Synek a kol., 2007, s. 343)

Okamžitá likvidita neboli likvidita 1. stupně měří schopnost podniku hradit okamžitě splatné závazky. Jedná se o ukazatel, který porovnává pouze ty nejlíkvidnější aktiva, a to pohotové peněžní prostředky. Patří mezi ně peníze v hotovosti, na běžných účtech či v pokladně. Hodnota ukazatele by měla být v intervalu 0,2 – 0,5 (Synek a kol., 2007, s. 343).

Vzorec (3) používaný okamžitou likviditu je uveden dále.

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (3)$$

Zdroj: vlastní zpracování dle (Synek a kol., 2007, s. 343)

Dále je uvedena tabulka 6, která zobrazuje zmiňované druhy likvidit v průběhu tří sledovaných období ve společnosti Lease a. s.

Tabulka 6 – Přehled ukazatelů likvidity společnosti Lease a. s.

Likvidita	2018	2019	2020
Běžná	1,5526	1,3897	1,3107
Pohotová	1,5511	1,3893	1,3103
Hotovostní	0,0004	0,0003	0,0098

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

Běžná likvidita dosahuje optimální hodnoty pouze v roce 2018. V ostatních letech je nižší pod doporučenou hodnotou 1,5.

Pohotová likvidita ve všech třech obdobích doporučené hodnoty převyšuje. Je to dáno tím, že zásoby, které se od oběžných aktiv odčítají, jsou minimální. Z tohoto důvodu lze i běžnou likviditu považovat za dostatečnou. Kvůli přehlednosti jsou zvolena u výsledných hodnot čtyři desetinná místa. Díky tomu lze vidět, jak jsou zásoby v porovnání s celkovými oběžnými aktivy zanedbatelné.

Hotovostní likvidita u společnosti nedosahuje doporučených hodnot ani v jednom sledovaném období. Pokud by bylo zvoleno méně desetinných míst byly by v tabulce uvedeny skoro samé nuly. Takto nízké hodnoty lze přikládat tomu, že má společnost zřízen kontokorentní účet u jiné finanční instituce, který pravidelně vyrovnává. Dle mého názoru by společnost měla navýšit své pohotové peněžní prostředky.

3.1.2 Rentabilita společnosti Lease a. s.

Dalším velmi používaným poměrovým ukazatelem je rentabilita, která vypovídá o efektivitě společnosti. Mezi nejznámější ukazatele rentability patří rentabilita aktiv, vlastního kapitálu, tržeb a nákladů. Pro bližší představení společnosti byly vybrány ukazatele rentability tržeb a nákladů.

Rentabilita nákladů

Rentabilita nákladů vyjadřuje poměr mezi čistým ziskem společnosti a jejími náklady dle vzorce (4). Indikuje kolik korun (haléřů) čistého zisku spadá na 1 Kč nákladů. Čím je hodnota vyšší, tím je výsledek lepší, jelikož s jednou korunou nákladů se vygeneruje vyšší zisk (Krafttová, 2002, s. 32).

$$\text{Rentabilita nákladů} = \frac{\text{čistý zisk (EAT)}}{\text{celkové náklady}} \quad (4)$$

Zdroj: vlastní zpracování dle (Krafttová, 2002, s. 31)

Rentabilita tržeb

Rentabilita tržeb vyjadřuje poměr mezi čistým ziskem společnosti a jejími tržbami dle vzorce (5). Rentabilita tržeb vyjadřuje, kolik korun čistého zisku podnik vytvoří z jedné koruny tržeb (Krafttová, 2002, s. 32).

$$\text{Rentabilita tržeb} = \frac{\text{čistý zisk (EAT)}}{\text{tržby}} \quad (5)$$

Zdroj: vlastní zpracování dle (Krafttová, 2002, s. 31)

Přehled ukazatelů rentability tržeb a nákladů u společnosti Lease a. s. zobrazuje tabulka 7.

Tabulka 7 – Přehled ukazatelů rentability nákladů a tržeb u společnosti Lease a. s.

Rentabilita	2018	2019	2020
Nákladů	-0,020	0,054	0,003
Tržeb	-0,023	0,074	0,004

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

V roce 2018 společnost Lease a. s. dosáhla záporného výsledku hospodaření, to se odrazilo také na hodnotách ukazatelů rentability tržeb a nákladů. U obou ukazatelů v roce 2018 dochází k zápornému výsledku. V roce 2019 ukazatel rentability nákladů vykazuje, že na 1 korunu nákladů spadá něco málo přes 5 haléřů zisku. Rentabilita tržeb vykazuje v roce 2019 na 1 korunu tržeb něco málo přes 7 haléřů zisku. V roce 2020 oba ukazatele nedosahují ani na 1 haléř zisku. V roce 2020 společnost vykazovala velmi nízký výsledek hospodaření.

3.1.3 Ukazatele zadluženosti společnosti Lease a. s.

Ukazatele zadluženosti měří rozsah, v jakém společnost využívá k financování cizí zdroje. Míra zadluženosti se měří dvěma způsoby pomocí ukazatele celkové zadluženosti a ukazatele úrokového krytí.

Celková zadluženost

Ukazatel celkové zadluženosti hodnotí, jak velký poměr podnikových aktiv je financován cizími zdroji, vypočítá se dle vzorce (6). Věřitelé podniku preferují nižší hodnoty ukazatele, které pro ně představuje nižší riziko. Vlastníci podniku naopak preferují vyšší hodnoty než věřitelé kvůli využití finanční páky. Doporučená hodnota ukazatele se udává ve velkém rozmezí mezi 30–60 % (Synek a kol., 2007, s. 345-346).

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{celková aktiva}} \quad (6)$$

Zdroj: vlastní zpracování dle (Synek a kol., 2007, s. 346)

Úrokové krytí

Ukazatel úrokového krytí hodnotí krytí nákladů na cizí kapitál (úroků a dalších poplatků) ziskem před úroky a zdaněním (EBIT), vypočítá se dle vzorce (7). Doporučená hodnota ukazatele uvádí kolikrát zisk převyšuje placené úroky. Zisk by měl převyšovat placené úroky 3krát dle doporučených hodnot. V nejlepším případě se uvádí 6krát. Za prahovou hodnotu se považuje hodnota 1 (Synek a kol., 2007, s. 345-346).

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{EBIT}{\text{placené úroky}} \quad (7)$$

Zdroj: vlastní zpracování dle (Synek a kol., 2007, s. 346)

Přehled ukazatelů zadluženosti u společnosti Lease a. s. zobrazuje tabulka 8.

Tabulka 8 – Přehled ukazatelů zadluženosti u společnosti Lease a. s.

Zadluženost	2018	2019	2020
Celková zadluženost	81,72 %	80,68 %	83,11 %
Úrokové krytí	0,28	2,37	1,10

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

Celková zadluženost u společnosti Lease a. s. ve všech třech sledovaných obdobích přesahuje 80 %. Ani v jednom období nedosahuje doporučených hodnot. Při hodnocení celkové zadluženosti je potřeba zohlednit obor podnikání. Společnost Lease a. s. využívá k financování předmětů nájmu ve velké míře cizí zdroje jako nástroj finanční páky, pokud společnost má financování cizími zdroji pod kontrolou, nemusí být tento ukazatel alarmující. Hodnota úrokového krytí je v roce 2018 pod prahovou hodnotou 1. Je to způsobeno mimo jiné tím, že v tomto roce společnost vykazovala záporný výsledek hospodaření. V roce 2019 se hodnota úrokového krytí výrazně zlepšila, zisk převyšoval placené úroky více než 2krát. V roce 2020 hodnota ukazatele opět klesla k hodnotě 1, která se považuje za prahovou.

4 PRODUKTY SPOLEČNOSTI A ANALÝZA JEJICH DOPADŮ

Teoretické poznatky uvedené v první části bakalářské práce jsou aplikovány na společnost Lease a. s. Podklady, které jsou použity pro analýzu obsahují přehled majetku společnosti, včetně výše účetních a daňových odpisů, pořizovacích cen, zůstatkových cen, dále obsahují výši nákladů a výnosů, jejich původ a vztah ke způsobu financování a k druhům předmětů financování.

Společnost Lease a. s. nabízí svým klientům financování movitých věcí prostřednictvím finančního leasingu, operativního leasingu a spotřebitelského úvěru. Kromě financování nabízí také pojištění. Pro účely analýzy se praktická část zabývá pouze operativním a finančním leasingem z období od roku 2018 do roku 2020. Movité věci financovány operativním a finančním leasingem zůstávají ve vlastnictví leasingové společnosti po celou dobu pronájmu. U financovaných předmětů formou operativního a finančního leasingu jsou vedeny karty majetku, kde se předměty financování mimo jiné evidují a odepisují.

4.1 Formy operativního a finančního leasingu a vliv na výnosy

Lease a. s. pro účely řízení nákladů a alokaci výnosů rozlišuje tři formy operativního leasingu (zkratka OL). Patří mezi ně operativní leasing souboru drobných movitých věcí (do této skupiny se řadí například soubor stovky počítačů, které se evidují pod jednou zákaznickou smlouvou a je označován zkratkou OLD), full-service leasing (zkratka FS) a fleet management (zkratka FM). I když Lease a. s. nabízí finanční leasing a zpětný finanční leasing (společná zkratka FL), tyto dva produkty nejsou rozlišovány.

V následující tabulce 9 jsou procentuálně rozděleny výnosy z provozní činnosti mezi jednotlivé druhy leasingu ve třech sledovaných obdobích. Ve druhém sloupci tabulky je celkový podíl provozních výnosů na financování finančním leasingem. V dalších třech sloupcích jsou formy operativního leasingu a k nim přiřazené poměry provozních výnosů. V posledním sloupci je podíl na provozních výnosech operativního leasingu celkem.

Tabulka 9 – Podíl na provozních výnosech dle formy financování

Výnosy z provozní činnosti	Finanční leasing	Operativní leasing			
		OLD	FS	FM	Celkem OL
Rok 2018	59,66 %	5,03 %	33,40 %	1,91 %	40,34 %
Rok 2019	52,37 %	4,91 %	41,00 %	1,72 %	47,63 %
Rok 2020	45,88 %	5,72 %	46,07 %	2,33 %	54,12 %

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

V průběhu let 2018 a 2019 byl podíl finančního leasingu na provozním výnosu vyšší než na operativním leasingu. V průměru se každý rok snižuje o 7 %. Největší podíl na výnosech z druhů operativního leasingu má full-service leasing, který se meziročně zvyšuje. Mezi lety 2018 a 2020 je rozdíl skoro 13 %. Oproti tomu podíl na výnosech operativního leasingu souboru drobných movitých věcí a fleet managementu se příliš nemění.

Předměty financování společnost Lease a. s. třídí do tří hlavních skupin na:

- financování osobních automobilů,
- financování nákladních automobilů,
- a na financování strojů a zařízení.

Následující tabulka 10 zobrazuje procentuální podíl jednotlivých druhů předmětů financování na provozních výnosech společnosti.

Tabulka 10 – Podíl na provozních výnosech dle druhů předmětů financování

Výnosy z provozní činnosti	Osobní automobily	Nákladní automobily	Stroje a zařízení	Celkem
Rok 2018	41,85 %	21,83 %	36,32 %	100,00 %
Rok 2019	44,00 %	19,57 %	36,43 %	100,00 %
Rok 2020	43,46 %	21,16 %	35,38 %	100,00 %

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

Procentuální podíly dle druhů předmětů financování se meziročně příliš nemění. Oproti roku 2018 se zvyšuje podíl osobních aut, a naopak se mírně snižují podíly nákladních automobilů a strojů a zařízení. Osobní automobily bývají z větší části financovány operativním leasingem což také dokazuje tabulka 11 s podíly aktivních smluv za rok 2020.

Tabulka 11 – Podíly smluv a pořizovacích cen předmětů financování za rok 2020

Způsob financování	OL	FL	OL	FL
	Podíl smluv	Podíl smluv	Podíl pořizovacích cen	Podíl pořizovacích cen
Osobní auta	66,29 %	33,71 %	61,81 %	38,19 %
Nákladní auta	30,25 %	69,75 %	22,88 %	77,12 %
Stroje a zařízení	68,78 %	31,22 %	37,85 %	62,15 %

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

Podíly pořizovacích cen u osobních aut jsou vyšší u operativního leasingu. Zvyšování počtu nových smluv operativního leasingu s financováním osobních aut se odráží na zvyšování výnosů druhu financování osobních aut i na zvyšování výnosů celkově z operativního leasingu, především z full-service leasingu. Naopak nákladní auta jsou financována převážně finančním leasingem, současně s počty smluv jsou i pořizovací ceny předmětů financování nákladních aut finančního leasingu vyšší. Stroje a zařízení mají větší procentuální podíl na počtu nových smluv u operativního leasingu. Na druhou stranu pořizovací ceny strojů a zařízení jsou vyšší u finančního leasingu. Hlavním důvodem je, že pod názvem stroje a zařízení se financují nejrůznější předměty. Operativním leasingem se nejčastěji financují počítače, dotykové pokladny, IT technika a menší stroje jako vysokozdvizné vozíky. Finančním leasingem se pod názvem stroje a zařízení financují v největším počtu zemědělské a stavební stroje, jako jsou bagry, jeřáby, traktory a kombajny. Mezi stroje a zařízení s nejvyšší pořizovací cenou na finančním leasingu se řadí obráběcí stroje, lokomotivy, výrobní linky a lejtrová zařízení. I přes menší objem smluv financování má finanční leasing větší pořizovací ceny předmětů financování.

4.2 Formy operativního a finančního leasingu a vliv na náklady

Společnost Lease a. s. podobným způsobem jako výnosy rozlišuje i náklady z provozní činnosti a opravné položky a rezervy na úvěrová rizika. Jelikož každá forma leasingu nabízí jiné služby a má jiné parametry, i náklady v průběhu smluv jsou rozdílné. V následující tabulce 12 jsou uvedeny podíly celkových provozních nákladů a jejich vztah ke druhu financování. Ve druhém sloupci tabulky je celkový podíl provozních nákladů na financování finančním leasingem. V dalších třech sloupcích jsou formy operativního leasingu a k nim přiřazeny poměry provozních nákladů. V posledním sloupci je podíl na provozních nákladech operativního leasingu celkem.

Tabulka 12 – Podíl na provozních nákladech dle formy financování

Celkové provozní náklady	Finanční leasing	Operativní leasing			
		OLD	FS	FM	Celkem OL
Rok 2018	36,80 %	4,22 %	56,64 %	2,33 %	63,20 %
Rok 2019	42,42 %	4,21 %	50,62 %	2,75 %	57,58 %
Rok 2020	41,83 %	1,95 %	51,38 %	4,84 %	58,17 %

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

Podíl nákladů je ve všech třech sledovaných obdobích větší u operativního leasingu. Podíl provozních nákladů u finančního leasingu se od roku 2018 mírně zvyšuje. Největší podíl na nákladech má forma operativního leasingu full-service leasing. Tato forma leasingu nabízí klientům spoustu vedlejších služeb navíc jako je pravidelný servis, uskladnění pneumatik a další. Podíl nákladů u souboru drobných předmětů (OLD) se v roce 2020 oproti předešlým obdobím snížil skoro o polovinu. Zato podíl nákladů u fleet managementu se téměř dvojnásobil. V následující tabulce 13 jsou zobrazeny podíly celkových provozních nákladů ve vztahu k jednotlivým druhům předmětů financování.

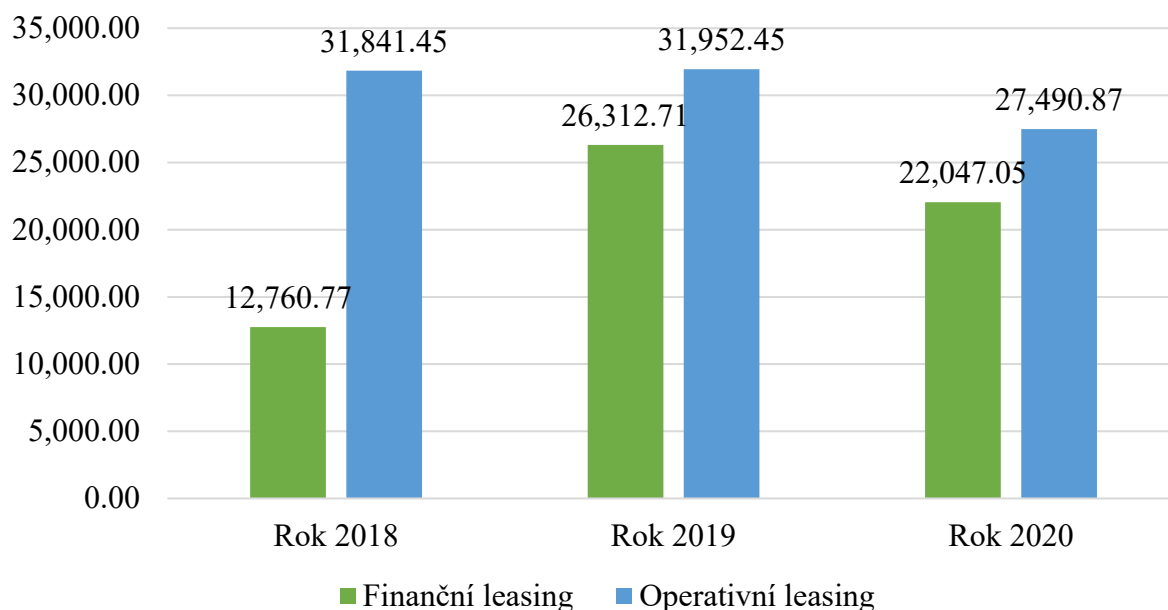
Tabulka 13 – Podíl na provozních nákladech dle druhů předmětů financování

Celkové provozní náklady	Osobní automobily	Nákladní automobily	Stroje a zařízení	Celkem
Rok 2018	52,32 %	18,73 %	28,94 %	100,00 %
Rok 2019	51,36 %	19,06 %	29,59 %	100,00 %
Rok 2020	50,51 %	16,70 %	32,79 %	100,00 %

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

Ve všech třech sledovaných obdobích osobní automobily dosahují největšího podílu na provozních nákladech. Více jak polovina provozních nákladů připadá právě na osobní auta. Jak již bylo výše řečeno, nejvíce osobních aut je financováno právě operativním leasing. Proto když se k předmětům osobních automobilů spadá váže nejvíce provozních nákladů, zvyšuje to také náklady na operativní leasing jako formu financování. Druhý největší podíl se váže ke strojům a zařízením, kam spadá v průměru 30 % celkových provozních nákladů. Podíl provozních nákladů strojů a zařízení mezi rokem 2019 a 2020 vzrostl o 3,20 procentního bodu. Na nákladní automobily spadá průměrně za poslední tři období 18 % z celkových provozních nákladů. Mezi lety 2019 a 2020 se jejich podíl snížil o 2,35 procentního bodu.

Jelikož je výše nákladů ovlivněna počtem smluv je dále uveden graf 1, který zobrazuje průměrné náklady na jednu leasingovou smlouvu v závislosti na tom, zda byl předmět financován operativním nebo finančním leasingem.

Graf 1 – Průměrné náklady na 1 LS

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

Ve všech třech sledovaných obdobích je výše průměrných nákladů na jednu leasingovou smlouvu vyšší u operativního leasingu. V průběhu let se průměrné náklady na financování operativním leasingem snižují, zato financování finančním leasingem se stává nákladnějším. V roce 2018 byly průměrné náklady u finančního leasingu nižší o 19 tisíc oproti operativnímu leasingu. V následujících letech je rozdíl mezi průměrnými náklady již pouze okolo pěti tisíc. I přes zvyšující se náklady financování finančním leasingem, se dá vyvodit, že financování operativním leasingem je stále pro společnost nákladnější než financování finančním leasingem. Důvodem, proč je financování operativním leasingem pro společnost nákladnější je mimo jiné to, že má společnost na starosti veškeré servisní prohlídky, přezutí pneumatik, zajištění dálničních známek údržbu a další povinnosti.

Zároveň je nutno dodat, že se počty nově uzavřených smluv rok od roku snižují. V roce 2018 jich celkově za všechny druhy financování bylo uzavřeno 29 515, v roce 2019 bylo uzavřených smluv 26 297 a v roce 2020 už pouze 21 920.

4.2.1 Opravné položky a rezervy na úvěrová rizika

Společnost Lease a. s. tvoří rezervy a opravné položky na úvěrová rizika nejčastěji z důvodu porušení podmínek leasingové smlouvy ze strany klienta, jako výraz možné ztráty z úvěru. V následující tabulce 14 jsou zobrazeny procentuální podíly opravných položek a rezerv na úvěrová rizika ve třech sledovaných obdobích. Ve druhém sloupci tabulky je uveden celkový

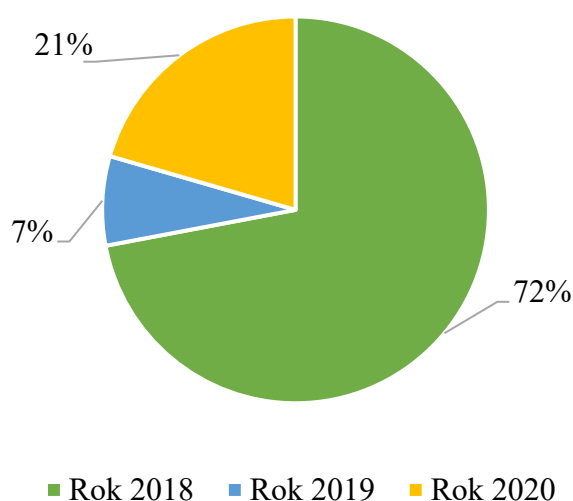
podíl opravných položek a rezerv na financování finančním leasingem. V dalších třech sloupcích jsou formy operativního leasingu a k nim přiřazené poměry opravných položek a rezerv. V posledním sloupci je podíl na opravných položkách a rezervách operativního leasingu celkem. Jelikož se opravné položky a rezervy i rozpouštějí, některé podíly jsou mínusové.

Tabulka 14 – Podíl na opravných položkách a rezervách dle formy financování

Opravné položky a rezervy na úvěrová rizika	Finanční leasing	Operativní leasing			
		OLD	FS	FM	Celkem OL
Rok 2018	-7,69 %	0,06 %	107,74 %	-0,11 %	107,69 %
Rok 2019	61,30 %	-0,39 %	38,19 %	0,90 %	38,70 %
Rok 2020	85,45 %	3,03 %	11,47 %	0,05 %	14,55 %

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

V roce 2018 se u se na finančního leasingu a u fleet managementu rozpouštěly opravné položky a rezervy. U drobného operativního leasingu se vytvořila opravná položka, která tvoří jen 0,06 % oproti celkové sumě. Největší opravná položka se vytvořila u full-service leasingu. V letech 2019 a 2020 se tvořily největší opravné položky k finančnímu leasingu. Opravné položky a rezervy uvedeny v tabulce jsou daňově uznatelným nákladem a jejich vývoj je úzce spojen s odhalením rizikových klientů ještě před poskytnutím úvěru. Z tabulky vyplývá, že v roce 2018 byly odhaleny problémy u způsobu financování full-service leasingem a v letech 2019 a 2020 u způsobu financování finančním leasingem. Pro lepší přehled je dále uveden graf 2, který znázorňuje celkovou výši všech opravných položek a rezerv za vybraná období.

Graf 2 – Celkové opravné položky a rezervy na úvěrová rizika

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

Z grafu vyplývá, že největší objem opravných položek a rezerv byl tvořen v roce 2018. Lze předpokládat, že se objevil vážný problém s velkým klientem, kvůli kterému musela společnost takovou výši opravné položky tvořit. V roce 2019 se vytvořily opravdu malé opravné položky a rezervy v porovnání s rokem 2018. V roce 2020 byly tvořené opravné položky vyšší než rok předcházející. Velký dopad na tvorbu opravných položek a rezerv měla mimo jiné pandemie koronaviru, kdy měli klienti problémy se splácením leasingových splátek a žádali o odklady splátek. V tabulce 15 jsou opravné položky a rezervy rozděleny dle druhů předmětů financování.

Tabulka 15 – Podíl na opravných položkách a rezervách dle druhů předmětů financování

Opravné položky a rezervy na úvěrová rizika	Osobní automobily	Nákladní automobily	Stroje a zařízení	Celkem
Rok 2018	99,64 %	-4,70 %	5,06 %	100,00 %
Rok 2019	44,80 %	1,55 %	53,65 %	100,00 %
Rok 2020	18,22 %	23,17 %	58,62 %	100,00 %

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

Po rozdělení opravných položek a rezerv dle druhů předmětů financování lze vyčíst, že celkové opravné položky a rezervy vytvořené v roce 2018 se vztahovaly převážně k osobním automobilům. Z předchozích údajů lze vyvodit, že téměř celé opravné položky a rezervy vztahují se k tomuto roku bylo tvořené operativním leasingem osobních aut. Od roku 2018 se tento podíl velmi rychle snižuje. U nákladních automobilů se v roce 2018 opravné položky a rezervy rozpouštěly, v roce 2019 se držely na velmi malém podílu 1,55 % a v roce 2020 rychle vzrostly o více než 20 procentních bodů. U strojů a zařízení byly v roce 2018 tvořeny opravné položky a rezervy pouze ve výši 5,06 % k celkovému součtu. Zato v roce se jejich podíl zvýšil skoro o 50 procentních bodů a rok následující ještě o dalších 5 procentních bodů. Z předešlých dat lze předpokládat, že se jedná o stroje a zařízení pořízené finančním leasingem.

4.2.2 Druhy nákladů a jejich vztah k formám financování

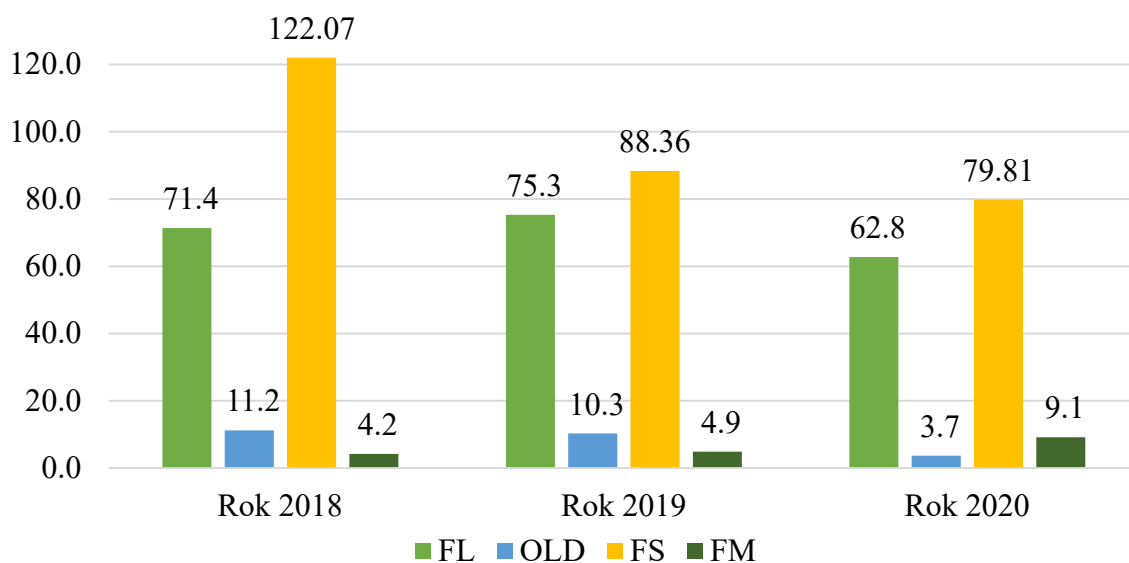
Celkové provozní náklady společnosti Lease a. s., které byly zkoumány, se skládají z několika druhů. Společnost Lease a. s. tyto náklady rozděluje do čtyř větších skupin na osobní náklady, ostatní všeobecné provozní náklady, náklady spojené s budovami a na odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku.

Mezi osobní náklady spadají mzdy zaměstnanců, odměny, zákonné zdravotní a sociální pojištění, odstupné, náklady na zdravotní péči a BOZP, příspěvky na penzijní pojištění a další. Do skupiny ostatních všeobecných provozních nákladů spadá největší množství druhů nákladů

například servisní práce, spotřeba pohonných hmot, náklady na opravy a udržování, znalecké posudky, právní služby, spotřeba materiálu a reklama. Ve skupině nákladů spojené s budovami jsou náklady jako nájemné, stálé parkovné, ostraha a úklid, spotřeba vody, plynu a energie. Do skupiny odpisů dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku spadá již rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy. Účetním a daňovým odpisům je věnována samostatná kapitola.

Osobní náklady

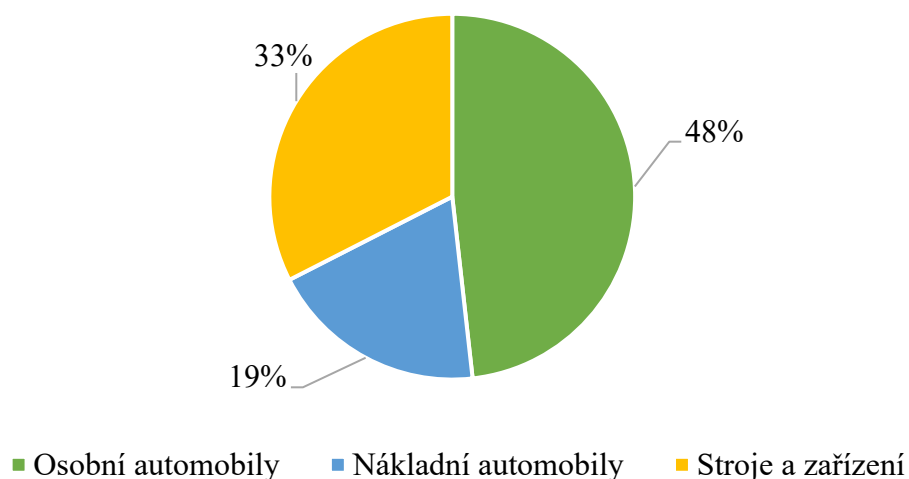
Osobní náklady jsou jednou z největších položek celkových provozních nákladů společnosti. V grafu 3 jsou rozděleny osobní náklady, podle způsobu financování za tři sledované období.

Graf 3 – Osobní náklady dle způsobu financování v mil. Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

Největší množství osobních nákladů je přiřazováno ve všech sledovaných obdobích k formě financování full-service leasingem. K finančnímu leasingu je přiřazováno druhé největší množství osobních nákladů. Ve srovnání finančního leasingu a full-service leasingu jsou hodnoty u fleet managementu a pronájmu souboru drobného majetku zanedbatelné. Celkový objem osobních nákladů meziročně výrazně klesá, nejmenší je v roce 2020. Největší objem osobních nákladů na full-service leasingu podporuje také graf 4, kdy největší podíl na osobních nákladech mají osobní automobily. V roce 2020 byla celková částka osobních nákladů nejnižší. V tomto roce ve společnosti docházelo k propouštění zaměstnanců, kvůli pandemii koronaviru.

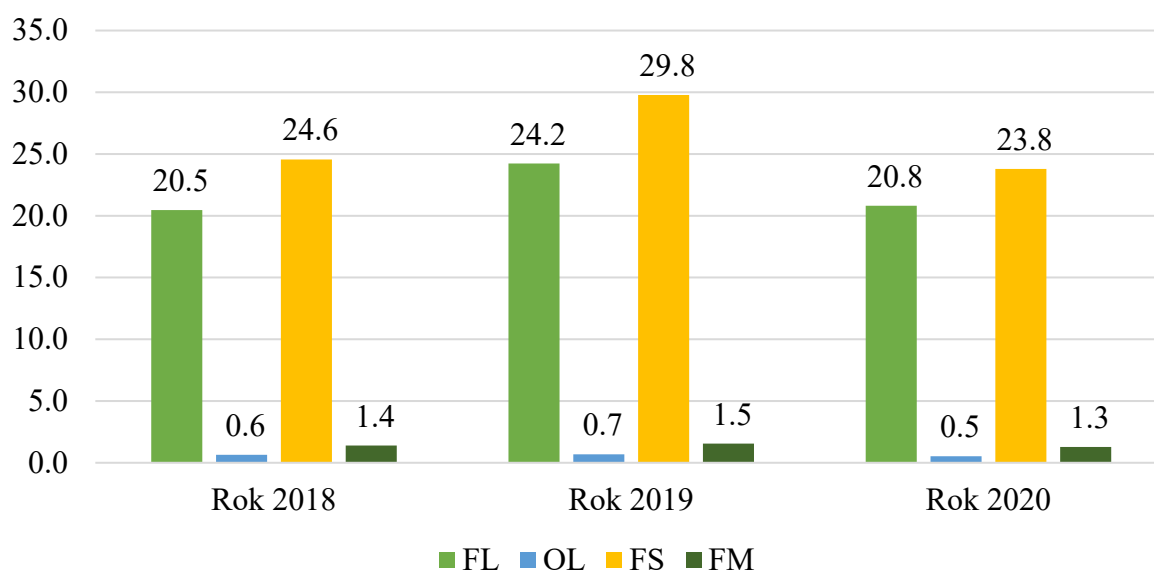

Graf 4 – Průměrné rozdělení osobních nákladů dle druhů předmětů financování

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

Ostatní všeobecné provozní náklady

Ostatní všeobecné provozní náklady v sobě zahrnují nejvíce druhů nákladů. V grafu 5 jsou tyto náklady rozděleny dle způsobu financování.

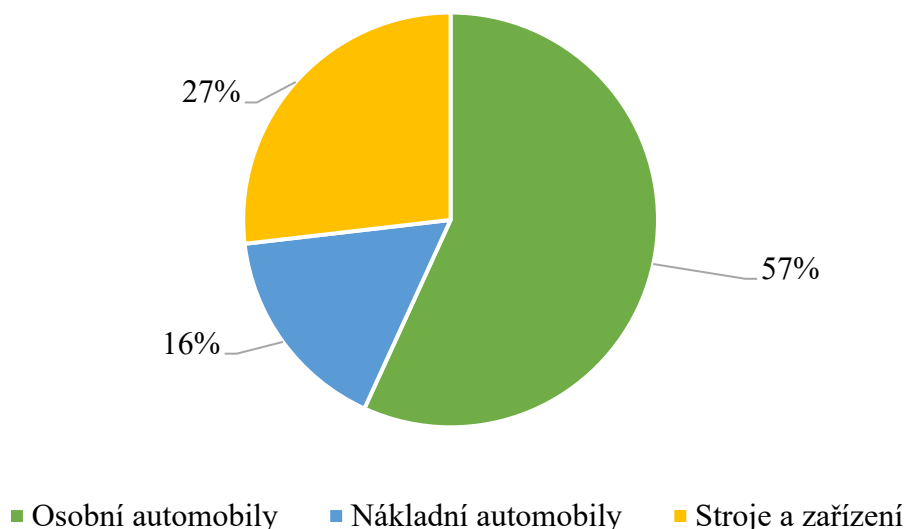

Graf 5 – Ostatní všeobecné provozní náklady dle způsobu financování

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

U všeobecných provozních nákladů je situace podobná, největší podíl na těchto nákladech má způsob financování full-service leasingem. U full-service leasingu jsou největší položkou servisní náklady. U tohoto způsobu financování se leasingová společnost stará o veškeré

pravidelné servisy. Rozdíl mezi finančním leasingem a full-service leasingem není tak veliký, jako u osobních nákladů. Největší objem všeobecných provozních nákladů byl v roce 2019. Následující graf 6 promítá rozdělení průměrných všeobecných provozních nákladů dle druhů předmětů financování.

Graf 6 – Průměrné rozdělení všeobecných provozních nákladů dle druhů předmětů financování

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

Z grafu vyplývá, že průměrně v 57 % všeobecné provozní náklady vznikají u osobních automobilů. Nejméně všeobecných provozních nákladů vniká u nákladních automobilů.

Náklady spojené s budovami

Náklady spojené s budovami se mezi ročně příliš nemění. Do této skupiny spadají náklady jako nájemné a spotřeby energií. Společnost Lease a. s. má v nájmu stále stejné budovy a parkovací místa. V následující tabulce 16 jsou zobrazeny podíly jednotlivých forem financování na nákladech spojených s budovami.

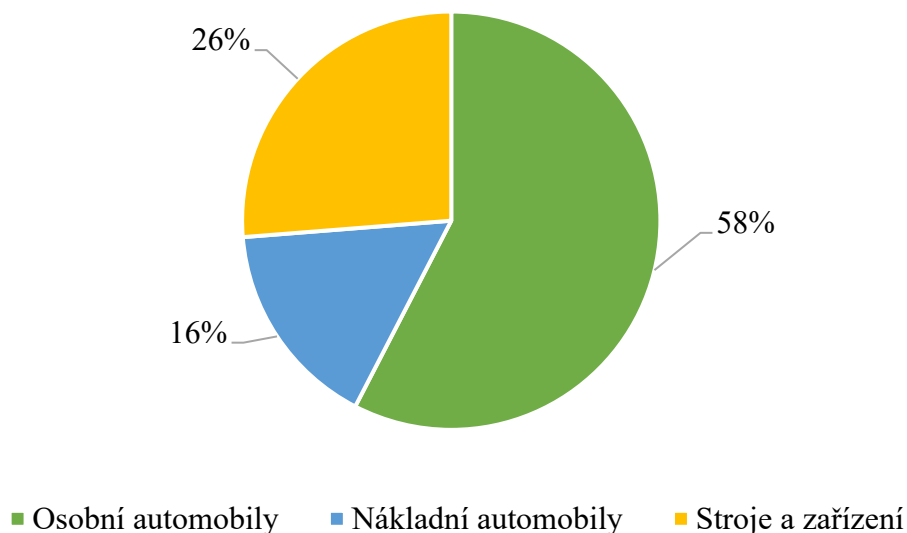
Tabulka 16 – Podíly nákladů spojených s budovami dle způsobu financování

Náklady spojené s budovami	FL	OLD	FS	FM
Rok 2018	43,37 %	1,33 %	52,00 %	3,30 %
Rok 2019	42,89 %	1,25 %	53,00 %	2,87 %
Rok 2020	44,41 %	1,16 %	51,67 %	2,77 %

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

V průběhu sledovaných období je vidět jen malá změna na podílech nákladů spojených s budovami dle způsobu financování. Největší podíl na nákladech má opět varianta

operativního leasingu full-service leasing, hned po ní finanční leasing. Fleet management a pronájem drobných movitých věcí mají jen zanedbatelné podíly. V grafu 7 jsou uvedeny průměrné podíly na nákladech spojených s budovami dle druhů předmětů financování.

Graf 7 – Průměrné rozdělení nákladů spojených s budovami dle druhů předmětů financování

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

Téměř až 60 % nákladů spojených s budovami souvisí s osobními automobily. Největší vliv na tom má pronájem parkovacích míst, jejich ostraha a energie s tím spojené. Na stroje a zařízení spadá 26 % nákladů spojených s budovami a na nákladní automobily pouze 16 %.

Způsob přiřazení nákladů k formě financování

Výše popsané druhy nákladů společnost Lease a. s. přiřazuje k formě financování takzvanými klíči. Ke každému účtu nákladů je přiřazeno číslo klíče, který v sobě obsahuje informace, jakým způsobem se má daný náklad přiřadit k určité formě financování. Společnost používá aktuálně šestnáct druhů klíčů. Existují také náklady, které se přiřazují bez klíčů, u těchto nákladů je způsob financování identifikován již při účtování nákladu do účetnictví dle čísla smlouvy. Každé číslo leasingové smlouvy lze přiřadit ke způsobu financování.

Nejpoužívanějším klíčem, který přiřazuje náklady je klíč, který celkovou sumu na nákladovém účtu přiřadí k formě financování dle průměrného měsíčního počtu aktivních smluv. Dalším velmi používaným klíčem je klíč, který přiřadí celkovou sumu na nákladovém účtu dle počtu nových smluv za určité období. Některé náklady jsou přiřazovány pomocí klíče, který celkovou

sumu na nákladovém účtu přiřadí k formě financování dle celkového vstupního dluhu nových smluv za určité období.

4.2.3 Účetní odpisy společnosti Lease a. s.

Způsob výpočtu účetních odpisů společnosti Lease a. s. je uveden ve vnitřní dokumentaci společnosti. U finančního leasingu se používají rovnoměrné časové účetní odpisy na denní bázi z plné pořizovací ceny po dobu trvání leasingové smlouvy. Odpisování začíná ode dne zařazení majetku do užívání podle vzorce (8) dále.

$$\frac{\text{pořizovací cena}}{\text{počet dní trvání leasingové smlouvy}} \quad (8)$$

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

U operativního leasingu jsou účetní odpisy rovnoměrné časové na denní bázi, počítají se ode dne zařazení majetku do užívání podle vzorce (9) dále.

$$\frac{(\text{pořizovací cena} - \text{stanovená zůstatková cena})}{\text{počet dní trvání leasingové smlouvy}} \quad (9)$$

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

Účetní odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

Celková výše účetních odpisů dle druhů předmětů financování a způsobu financování za rok 2018 je uvedena v následující tabulce 17.

Tabulka 17 – Účetní odpisy dle druhů předmětů financování a způsobu financování za rok 2018

2018	FL	OL	Celkem
Osobní automobily	307 730 939,73	445 323 313,56	753 054 253,29
Nákladní automobily	1 895 286 326,79	382 642 745,83	2 277 929 072,62
Stroje a zařízení	1 287 127 796,24	808 523 587,84	2 095 651 384,08
Celkové účetní odpisy	3 490 145 062,76	1 636 489 647,23	5 126 634 709,99

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

Účetní odpisy jsou více než dvojnásobně vyšší u finančního leasingu. U financování finančním leasingem, je u předmětů odepisována v průběhu let celá pořizovací cena. U operativního leasingu se stanovuje zůstatková hodnota, do které se má předmět financování po dobu trvání leasingové smlouvy odepsat. Nejvyšší odpisy jsou u nákladních automobilů. Výše odpisů u osobních automobilů převyšuje u operativního leasingu díky většímu počtu smluv. Účetní odpisy za rok 2019 obsahuje následující tabulka 18.

Tabulka 18 – Účetní odpisy dle druhů předmětů financování a způsobu financování za rok 2019

2019	FL	OL	Celkem
Osobní automobily	302 775 221,03	366 614 890,59	669 390 111,62
Nákladní automobily	1 810 115 355,61	324 464 708,00	2 134 580 063,61
Stroje a zařízení	1 391 326 944,66	861 221 896,70	2 252 548 841,36
Celkové účetní odpisy	3 504 217 521,30	1 552 301 495,29	5 056 519 016,59

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

Celkové účetní odpisy se v roce 2019 oproti roku 2018 snížily o necelých 70 milionů. V průběhu let se počty nových smluv nebo výše pořizovacích cen předmětů snižují, což má dopad na velikost účetních odpisů. V roce 2019 mají největší podíl na účetních odpisech stroje a zařízení. Účetní odpisy finančního leasingu opět převyšují operativní leasing u všech druhů předmětů financování až na osobní automobily. Účetní odpisy za rok 2020 jsou uvedeny v tabulce 19.

Tabulka 19 – Účetní odpisy dle druhů předmětů financování a způsobu financování za rok 2020

2020	FL	OL	Celkem
Osobní automobily	277 052 907,27	262 081 308,67	539 134 215,94
Nákladní automobily	1 553 202 613,76	287 900 011,56	1 841 102 625,32
Stroje a zařízení	1 356 119 957,74	784 794 370,50	2 140 914 328,24
Celkové účetní odpisy	3 186 375 478,77	1 334 775 690,73	4 521 151 169,50

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

V roce 2020 se celkové účetní odpisy snížily o více než 500 milionů. Takto velký rozdíl oproti roku 2019 způsobila pandemie koronaviru, kdy se uzavíralo velmi málo nových leasingových smluv a zároveň byly smlouvy často předčasně ukončovány. V tomto roce jsou účetní odpisy vyšší u všech druhů předmětů financovaných finančním leasingem. Nejvyšší účetní odpisy jsou u strojů a zařízení.

4.2.4 Daňové odpisy společnosti Lease a. s.

Způsob výpočtu daňových odpisů společnosti Lease a. s. je uveden vnitřní dokumentací společnosti. Daňové odpisy u majetku financovaném finančním leasingem se počítají z pořizovací ceny podle §31 (rovnoměrné odpisy) nebo §32 ZDP (zrychlené odpisy). Pro majetek zařazený do 31. 12. 2015 jsou použity zrychlené odpisy. Pro majetek pořízený od 1. 1. 2016 jsou použity rovnoměrné odpisy.

Daňové odpisy majetku financovaném operativním leasingem se počítají z pořizovací ceny podle §31 (rovnoměrné odpisy) nebo §32 ZDP (zrychlené odpisy). Pro majetek zařazený do

31. 12. 2014 jsou použity zrychlené odpisy. Pro majetek pořízený od 1. 1. 2015 jsou použity rovnoměrné odpisy.

V případě technického zhodnocení se odpis počítá ze zvýšené ceny majetku koeficientem pro zvýšenou zůstatkovou cenu, resp. použitím odpisové sazby pro zvýšenou zůstatkovou cenu.

V roce 2020 došlo k přerušení daňových odpisů u třinácti karet majetku finančního leasingu, odpisy těchto karet nejsou uplatněny ve zdaňovacím období 2020 v souladu s §26 ZDP. Odpisování těchto karet bude pokračovat následující roky, tak jako by k přerušení nedošlo, doba daňového odpisování se prodlouží o rok.

V následující tabulce 20 jsou zobrazeny daňové odpisy dle způsobů financování za tři sledovaná období. Jelikož v roce 2020 došlo k přerušení daňových odpisů, jsou v tabulce zobrazeny za tento rok dva sloupce, jeden bez přerušení odpisů a druhý již po realizaci přerušení daňového odpisování.

Tabulka 20 – Daňové odpisy dle formy financování v letech 2018–2020

Forma financování	Daňové odpisy 2018	Daňové odpisy 2019	Daňové odpisy 2020 před přerušením	Daňové odpisy 2020 po přerušení
Operativní leasing	2 585 874 350,68	2 468 859 738,70	2 093 505 172,35	2 093 505 172,35
Finanční leasing	3 090 693 935,24	3 154 014 587,90	3 255 982 116,79	3 125 985 584,79
Celkem	5 676 568 285,92	5 622 874 326,60	5 349 487 289,14	5 219 490 757,14

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

Od roku 2018 se daňové odpisy operativního leasingu postupně snižují, stejně jako u účetních odpisů. Rozdíl mezi roky 2018 a 2020 je skoro ve výši 500 miliónů. Naopak výše daňových odpisů u finančního leasingu se v průběhu let nadále zvyšuje. Rozdíl mezi roky 2018 a 2020 je ve výši 165 miliónů. Celkové sumy daňových odpisů postupně klesají, velký pokles daňových odpisů operativního leasingu nedorovná růst finančního leasingu. I přes pokles celkové sumy daňového odpisu se společnost Lease a. s. rozhodla k přerušení daňových odpisů u třinácti karet finančního leasingu. Toto přerušení vedlo ke snížení daňového odpisu téměř o 130 miliónů. Důvody k přerušení daňových odpisů mohly být například kvůli hrozící daňové ztrátě.

4.2.5 Vliv odpisů na základ daně

Výše účetních a daňových odpisů ovlivňuje základ daně a následnou daňovou povinnost společnosti. U leasingových společností jsou odpisy dlouhodobého majetku zpravidla vyšší než v jiných odvětvích podnikání. Do daňového přiznání vstupuje rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy. Pokud je rozdíl kladný, dochází k navýšení základu daně, pokud je rozdíl záporný,

základ daně se snižuje. V následující tabulce 21 je zobrazen rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy za všechna tři sledovaná období. Jelikož v roce 2020 došlo k přerušení daňových odpisů, jsou v tabulce zobrazeny za tento rok dva sloupce, jeden bez přerušení odpisů a druhý již po realizaci přerušení daňového odpisování.

Tabulka 21 – Rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy

Forma financování	Rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy			
	za rok 2018	za rok 2019	za rok 2020 před přerušením daňových odpisů	za rok 2020 po přerušení daňových odpisů
Operativní leasing	-949 384 703,45	-916 558 243,41	-757 765 750,71	-757 765 750,71
Finanční leasing	399 451 127,52	350 202 933,40	-70 432 447,02	60 389 893,98
Celkem	-549 933 575,93	-566 355 310,01	-828 198 197,73	-698 339 587,64

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

Společnost Lease a. s. ve všech sledovaných obdobích vykazuje záporný rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy. Díky zápornému výsledku se výsledný základ daně společnosti snižuje. V roce 2019 se rozdíl mezi účetní a daňovými odpisy oproti roku 2018 prohloubil o více než 16 miliónů. V roce 2020 byl rozdíl oproti roku 2019 vyšší o 261 miliónů. Dá se předpokládat, že kvůli takové výši rozdílu se společnost Lease a. s. rozhodla přerušit daňové odpisy, aby se společnost nedostala do daňové ztráty. Po přerušení daňových odpisů je rozdíl oproti roku 2019 ve výši skoro 132 miliónů. Rozdíl mezi daňovými a účetními odpisy je záporný u formy financování operativním leasingem u všech sledovaných období a postupně se snižuje. Naopak u finančního leasingu je v letech 2018 a 2019 rozdíl kladný. V roce 2020 u finančního leasingu došlo k zápornému rozdílu mezi účetními a daňovými odpisy. Po přerušení daňových odpisů se rozdíl účetních a daňových odpisů opět stal kladným. U operativního leasingu se účetně odepisuje pouze do stanovené zůstatkové hodnoty, což snižuje výši účetních odpisů a prohlubuje rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy.

4.3 Formy operativního a finančního leasingu a vliv na zisk

Zisk společnosti Lease a. s. lze opět rozdělit mezi formy financování. Konečný zisk před zdaněním u jednotlivých druhů leasingu lze určit, když se od výnosů odečtou náklady a rezervy a opravné položky na úvěrová rizika. Nejedná se tedy o konečný zisk společnosti jako takový, ale pouze zisk s těchto forem financování. V následující tabulce 22 je rozdělen zisk před zdaněním dle forem financování za tři sledovaná období. Ve druhém sloupci tabulky je uvedena výše zisku před zdaněním u formy financování finančním leasingem. V dalších třech sloupcích jsou formy operativního leasingu a k nim přiřazen zisk před zdaněním. V šestém sloupci je zisk

před zdaněním z operativního leasingu celkem a v posledním sloupci je uveden zisk před zdaněním z finančního a operativního leasingu celkově.

Tabulka 22 – Výše zisku (ztráty) před zdaněním dle formy financování

Zisk (ztráta) před zdaněním (v mil Kč)	Finanční leasing	Operativní leasing				Celkem OL a FL
		OLD	FS	FM	Celkem OL	
Rok 2018	264,24	13,55	-826,86	3,99	-809,33	-545,09
Rok 2019	121,26	15,67	55,51	1,19	72,37	193,63
Rok 2020	-58,15	17,21	83,97	0,17	101,36	43,21

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

V roce 2018 společnost Lease a. s. vykazovala záporný výsledek hospodaření. Hlavní dopad na záporném výsledku měla forma financování operativního leasingu full-service leasing. Z předchozích dat vyplývá, že se v tomto roce a u tohoto druhu financování tvořily velké opravné položky nejspíš kvůli problému s velkým klientem. Tento klient mohl přestat splácet leasingové splátky anebo odstoupit od smlouvy již po tom, co společnost Lease a. s. vynaložila náklady spojené s financováním. Zároveň v roce 2018 se u finančního leasingu rozpouštěly opravné položky, což pomohlo k vygenerování vyššího zisku u toho druhu financování.

V roce 2019 byl zisk před zdaněním nejvyšší ze všech třech sledovaných období. Větší podíl na zisku mělo financování finančním leasingem i když se zisk oproti roku 2018 snížil. V tomto roce bylo opravných položek tvořeno nejméně, z toho většina na formu financování finančním leasingem. V roce 2018 se opravné položky rozpouštěly a v roce 2019 se tvořily ve výši 49 miliónů. Proto lze mezi lety 2018 a 2019 sledovat takový rozdíl v zisku na finančním leasingu. Operativní leasing se v roce 2019 stal ziskovým a největší část zisku u operativního leasingu byla z formy full-service leasingu. Zisk z pronájmu drobných movitých věcí se zvýšil o 2 milióny oproti minulému roku, naopak zisk z formy financování fleet managementem se v roce 2019 skoro o 3 milióny snížil.

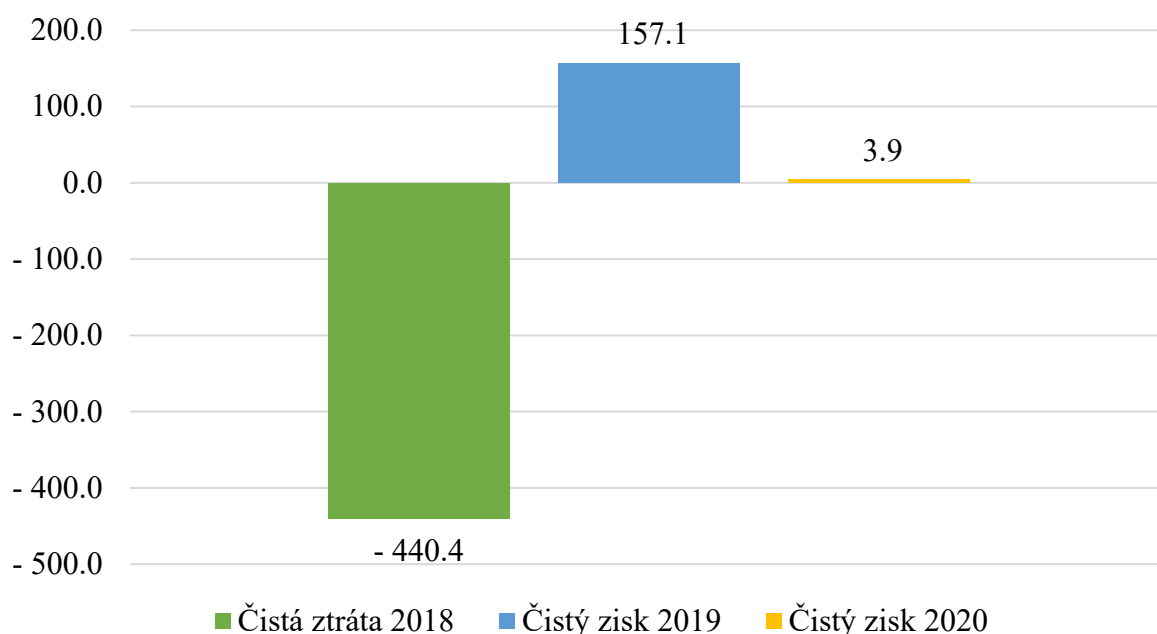
V roce 2020 byla forma financování finančním leasingem ztrátová. Na formě financování finančním leasingem se v tomto roce tvořily opět vysoké opravné položky, a to ve výši 189 miliónů. Lze předpokládat, že se v tomto roce objevil problém u klientů, kteří nebyli schopni splácet. Tuto ztrátu dorovnal zisk z operativního leasingu, který plynul především z formy financování prostřednictvím full-service leasingu, který se oproti roku 2019 zvýšil o 28 miliónů. V roce 2020 se o dva milióny zvýšil zisk z pronájmu drobných movitých věcí. Financování formou fleet managementem se snížilo o milión a generuje velmi malý zisk oproti ostatním dvěma formám operativního leasingu. Celkový zisk před zdaněním v roce 2020 je o 150

miliónu nižší než rok předcházející. V roce 2020 začala pandemie koronaviru, což způsobilo, že někteří klienti nebyli schopni splácet. Společnost také zaznamenala vyšší objem žádostí o předčasné ukončení smluv a rekordní objem žádostí o odklad splátek.

Velký vliv na zisk společnosti má také rozdíl účetních a daňových odpisů. U formy financování operativním leasingem byl rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy v roce 2020 ve výši -757 miliónů. V roce 2018 byl rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy ve výši -949 miliónů. Takové snížení rozdílu odpisů také pomohlo k vyššímu zisku z formy financování operativním leasingem.

Na zisk společnosti má vliv i výše ostatních druhů nákladů, jako jsou osobní náklady, ostatní všeobecné provozní náklady a náklady spojené s budovami. Ovšem při srovnání velikosti těchto druhů nákladů s opravnými položkami a odpisy je jejich vliv na zisk společnosti zanedbatelný.

Před určením čistého zisku a výpočtu daňové povinnosti je potřeba zisk před zdaněním upravit. Například je nutné od zisku před zdaněním odečíst osvobozené příjmy, přičíst účetní náklady, které nejsou uznanými daňovými náklady nebo odečíst rezervy a opravné položky, které nejsou uznány jako daňové. V následujícím grafu 8 je uveden čistý zisk nebo ztráta společnosti Lease a. s. za sledovaná tři období.

Graf 8 – Čistý zisk a ztráta společnosti Lease a. s.

Zdroj: vlastní zpracování dle podnikových informací

V grafu je uveden čistý zisk nebo ztráta již po všech úpravách. V roce 2018 společnost Lease a. s. vykazuje velkou ztrátu. V roce 2019 a 2020 společnost již dosahuje zisku. V roce 2020 je zisk oproti roku 2019 nižší o 153 miliónů.

5 ZHODNOCENÍ ZJIŠTĚNÝCH VÝSLEDKŮ

Při analýze výnosů společnosti Lease a. s. bylo zjištěno, že nejvyšší výnosy společnosti pramení z poskytování financování osobních automobilů. Zároveň také, že se výnosy z operativního leasingu meziročně zvyšují a v roce 2020 výnosy z tohoto druhu financování překonaly výnosy z finančního leasingu.

Provozní náklady společnost rozděluje do čtyř větších skupin na osobní náklady, ostatní všeobecné provozní náklady, náklady spojené s budovami a na odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Osobní náklady jsou největší položkou provozních nákladů. Nejvíce osobních nákladů se vztahuje k operativnímu leasingu. Hlavním důvodem, proč nejvíce osobních nákladů spadá k tomuto druhu financování je zvýšená administrativa. O smlouvy operativního leasingu se musí starat daleko více zaměstnanců, kteří zajišťují servis, řeší pojistné události, informují klienty o nutnosti přezutí a zajišťují další povinnosti. Ostatní všeobecné náklady také z větší části spadají k financování operativním leasingem. Do ostatních všeobecných nákladů spadají náklady za servis, spotřeba pohonných hmot, náklady na opravy a udržování, znalecké posudky a další. Náklady spojené s budovami jako například parkování a ostraha také z větší části spadají k formě financování operativním leasingem.

Jelikož každá forma financování má jiný počet uzavřených smluv, byla provedena analýza průměrných provozních nákladů na jednu leasingovou smlouvu. Po analýze bylo zjištěno, že pro společnost Lease a. s. je nákladnější jedna smlouva poskytnuta v rámci operativního leasingu. Průměrné náklady na jednu smlouvu finančního leasingu se od roku 2018 zvyšují, zato průměrné náklady na jednu smlouvu operativního leasingu se mírně snižují.

Dalším z faktorů, který ovlivňuje zisk a daňovou povinnost společnosti, je každoročně se snižující počet nově uzavřených smluv a výše pořizovacích cen předmětů financování. Objem smluv se snižuje jak u formy financování operativním leasingem, tak i u formy financování finančním leasingem. U operativního leasingu jsou pořizovací ceny předmětů financování v roce 2020 nižší o 15 procentních bodů oproti roku 2018. Počet nově uzavřených smluv je u operativního leasingu v roce 2020 nižší dokonce o 31 procentních bodů. U finančního leasingu je to o něco méně, pořizovací ceny předmětů financování jsou v roce 2020 nižší o 4 procentní body oproti roku 2018 a počet nově uzavřených smluv je v roce 2020 nižší o 18 procentních bodů oproti roku 2018. Snižování počtu nově uzavřených smluv a pořizovacích cen předmětů financování má vliv na výši výnosů společnosti tak i na výši účetních a daňových odpisů.

Nejvýraznější faktory, které ovlivňují základ daně, jsou dle analýzy opravné položky a rezervy na úvěrová rizika a rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy.

Výši opravných položek na úvěrová rizika může společnost jen těžko ovlivnit v průběhu již aktivních smluv. V roce 2018 se tvořily opravné položky k operativnímu leasingu ve značné výši, díky kterým se společnost dostala do ztráty. Rezervy a opravné položky na úvěrová rizika se tvoří nejčastěji z důvodu porušení podmínek leasingové smlouvy ze strany klienta, jako výraz možné ztráty z úvěru.

Celkové výše účetních i daňových odpisů se rok od roku snižují. Snižování odpisů je dáno snižujícím se počtem nových smluv, navýšením předčasně ukončených smluv a snižováním pořizovacích cen předmětů financování. Meziročně se rychleji snižují účetní odpisy, což způsobuje vyšší záporný výsledek po odečtení daňových odpisů od účetních odpisů. Pokud po odečtení daňových odpisů od účetních odpisů vznikne záporný výsledek, pak tato výsledná částka způsobuje snížení daňové povinnosti společnosti. Vyšší záporný výsledek po odečtení daňových odpisů od účetních odpisů má forma financování operativním leasingem.

Předměty financování operativním leasingem se účetně odpisují pouze do účetní stanovené zůstatkové hodnoty, kdežto daňově se odpisuje celá pořizovací cena. Z tohoto důvodu jsou účetní odpisy u operativního leasingu nižší průměrně o třetinu než daňové odpisy operativního leasingu. Účetní stanovená zůstatková hodnota udává hodnotu, kterou by účetní jednotka mohla získat v okamžiku předpokládaného vyřazení z majetku, například prodejem.

V roce 2020 společnost využila možnosti přerušení daňových odpisů, aby se vyhnula daňové ztrátě. Na základě zjištěných výsledků lze předpokládat, že společnost bude v následujících letech přerušení daňových odpisů nadále využívat, aby se vyvarovala daňové ztráty.

5.1 Doporučení

U obou forem financování je znát pokles nově uzavřených smluv v průběhu tří sledovaných období. Společnost Lease a. s. by se měla zaměřit na faktory, které ovlivňují snižování počtu nově uzavřených smluv, a zhodnotit kroky, které by vedly opět k navýšení nových obchodů. Bez zvýšení tržeb lze ze zkoumaných dat za předpokladu podobně vysokých výnosů soudit, že v následujícím období bude opět nutno přerušit daňové odpisy, aby se společnost vyhnula ztrátě.

Dále by se společnost měla více zaměřit na posouzení rizikovosti obchodu a klientů ještě před uzavřením leasingové smlouvy a jejich kontrolu i v průběhu smluv. Lease a. s. by měla dopředu

lépe vyhodnocovat, zda se zisk z financování vyrovná možnému riziku neplacení klienta a tím i zamezit tvoření velkých opravných položek na úvěrová rizika. V opačném případě, by mohlo hrozit, že bude opakovat situace z roku 2018, kdy došlo k vytvoření velkých opravných položek na úvěrová rizika u formy operativního leasingu full-service leasing osobních automobilů.

ZÁVĚR

Hlavním cílem bakalářské práce je analýza nákladů a daňových aspektů leasingové společnosti a jejich vývoj při poskytování financování operativním a finančním leasingem. Dále také jejich vliv na daňovou povinnost společnosti za sledovaná tři období od roku 2018 až 2020.

V první části bakalářské práce jsou vymezeny základní teoretické poznatky z oblasti nákladů a daňové legislativy České republiky. Teoretická část se také věnuje výpočtu daně z příjmu právnických osob, přiblížení leasingových společností, parametrů leasingových smluv, druhů leasingů a uvedení hlavních rozdílů mezi operativním a finančním leasingem. Ve třetí kapitole je představena společnost Lease a. s. pomocí vybraných ukazatelů finanční analýzy.

V praktické části práce jsou zkoumány náklady společnosti Lease a. s. a jejich vztah k formě financování. Mezi náklady, které jsou v práci postupně zkoumány, patří osobní náklady, ostatní provozní náklady, náklady spojené s budovami, odpisy hmotného a nehmotného majetku a opravné položky a rezervy na úvěrová rizika.

Osobní náklady jsou jednou z největších položek celkových provozních nákladů. Největší část osobních nákladů se vztahuje k formě financování operativním leasingem. Ostatní provozní náklady a náklady spojené s budovami se také z větší části vztahují k formě financování operativním leasingem. Kvůli odlišnému počtu smluv operativního a finančního leasingu je provedena analýza průměrných nákladů na jednu smlouvu financování. Tato analýza odhaluje, že pro společnost je nákladnější forma financování operativním leasingem.

Za nejvýznamnější aspekty, které ovlivňují daňovou povinnost společnosti, jsou považovány opravné položky a rezervy na úvěrová rizika a odpisy hmotného a nehmotného majetku. Odpisy hmotného a nehmotného majetku se u obou druhů způsobů financování liší. U operativního leasingu jsou účetní odpisy oproti daňovým odpisům nižší o více než třetinu a u finančního leasingu jsou účetní odpisy oproti daňovým odpisům vyšší průměrně o desetinu.

Největším problémem u operativního leasingu je v roce 2018 při vytvoření velkých opravných položek u způsobu financování full-service leasingem, který společnost dostal do ztráty. Z hodnocení vyplývá, že forma financování operativním leasingem je pro společnost Lease a. s. nákladnější než forma financování finančním leasingem. Operativní leasing generuje vyšší náklady na mzdy zaměstnanců, na opravy a servis předmětů financování, na parkovné a ostrahu. Na druhou stranu z operativního leasingu plynou pozitiva v podobě snížení daňové povinnosti společnosti prostřednictvím odpisů. Finanční leasing je pro společnost méně

nákladný než operativní leasing, nicméně z analýzy vyplynulo, že se náklady na způsob financování finančním leasingem postupně zvyšují.

PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY

ČESKÁ LEASINGOVÁ A FINANČNÍ ASOCIACE, 2018. *Finanční a operativní leasing - ČLFA: Home - ČLFA* [online]. Praha [cit. 2022-02-05]. Dostupné z: <https://www.clfa.cz/nez-si-pujcite/financni-a-operativni-leasing>

HNÁTEK, Miloslav, 2021. *Daňové a nedaňové náklady*. 4. rozšířené vydání. Praha: Esap. ISBN 978-80-907398-4-0.

KRAFTOVÁ, Ivana, 2002. *Finanční analýza municipální firmy*. Praha: C.H. Beck. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-7179-778-2.

SKÁLOVÁ, Jana a Anna SUKOVÁ, 2021. *Podvojný účetnictví 2021*. 27. vydání. Praha: Grada Publishing. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-3107-5.

SYNEK, Miloslav a Eva KISLINGEROVÁ, 2015. *Podniková ekonomika*. 6. přepracované a doplněné vydání. Praha: C.H. Beck. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-807-4002-748.

SYNEK, Miloslav a kol., 2007. *Manažerská ekonomika*. 4. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada. Expert (Grada). ISBN 978-802-4719-924.

VALOUCH, Petr, 2012. *Leasing v praxi: praktický průvodce*. 5. aktualizované vydání. Praha: Grada. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-4081-2

VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ, 2020. *Daňový systém ČR 2020*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-887-4.

Vnitropodnikové materiály

VOCHOZKA, Marek a Petr MULAČ, 2012. *Podniková ekonomika*. Praha: Grada. Finanční řízení. ISBN 9788024743721.

VYCHOPENĚ, Jiří, 2010. *Finanční leasing z účetního a daňového pohledu*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. Otázky a odpovědi z praxe (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-590-8

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů.